

Galīgais paziņojums
2020. gada decembrī

220. (pārskatīts) Starptautiskais Revīzijas standarts

---

220. (pārskatīts) SRS

*Kvalitātes vadība finanšu
pārskatu revīzijā*

IAASB

International Auditing
and Assurance
Standards Board

Par IAASB

Šo dokumentu ir sagatavojusi un apstiprinājusi Starptautiskā Revīzijas un apliecinājuma standartu padome (*International Auditing and Assurance Standards Board — IAASB*).

IAASB mērķis ir kalpot sabiedrības interesēm, nosakot augstas kvalitātes standartus revīzijas, apliecinājuma un citās saistītās jomās, kā arī veicinot starptautisko un valstu revīzijas un apliecinājuma standartu konverģenci, lai uzlabotu profesionālo kvalitāti un konsekvenci, kā arī stiprinātu sabiedrības uzticēšanos profesionāliem revīzijas un apliecinājuma pakalpojumiem visā pasaulē.

IAASB izstrādā revīzijas un apliecinājuma standartus un vadlīnijas, kas paredzētas profesionāliem grāmatvežiem, saskaņā ar vienotu standartu izstrādes procesu, kurā iesaistīta arī Publisko interešu pārraudzības padome (*Public Interest Oversight Board — PIOB*), kas pārrauga IAASB darbību, un IAASB konsultatīvo padomnieku grupa (*Consultative Advisory Group*), kas standartu un vadlīniju izstrādes procesā sniedz ieguldījumu publisko interešu kontekstā. IAASB darbības atbalsta struktūras un procesus nodrošina Starptautiskā Grāmatvežu federācija (*International Federation of Accountants — IFAC*).

Informāciju par autortiesībām, preču zīmēm un atļaujām skatiet [45.](#) lpp.

IAASB

**International Auditing
and Assurance
Standards Board®**

220. STARPTAUTISKAIS REVĪZIJAS STANDARTS KVALITĀTES VADĪBA FINANŠU PĀRSKATU REVĪZIJĀ

...

(spēkā finanšu pārskatu revīzijās, kas veiktas par
pārskata periodiem, kuri sākas 2022. gada
15. decembrī vai vēlāk)

SATURS

	Punkts
Ievads	
Šī SRS darbības joma.....	1.
Firmas kvalitātes vadības sistēma un darba uzdevuma darba grupas loma	2.–9.
Spēkā stāšanās datums	10.
Mērķis	11.
Definīcijas	12.
Prasības	
Vadības atbildība par revīzijas kvalitātes vadību un nodrošināšanu	13.–15.
Attiecināmās ētiskās prasības, tostarp attiecībā uz neatkarību	16.–21.
Klientu attiecību un revīzijas darba uzdevumu akceptēšana un turpināšana	22.–24.
Darba uzdevuma resursi	25.–28.
Darba uzdevuma izpilde.....	29.–38.
Pārraudzība un trūkumu novēršanas process	39.
Vispārēja atbildība par kvalitātes vadību un nodrošināšanu.....	40.
Dokumentācija	41.
Piemērošana un citi skaidrojošie materiāli	
Šī SRS darbības joma.....	A1
Firmas kvalitātes vadības sistēma un darba uzdevuma darba grupas loma	A2–A14
Definīcijas.....	A15–A27
Vadības atbildība par revīzijas kvalitātes vadību un nodrošināšanu	A28–A37
Attiecināmās ētiskās prasības, tostarp attiecībā uz neatkarību	A38–A48
Klientu attiecību un revīzijas darba uzdevumu akceptēšana un turpināšana	A49–A58
Darba uzdevuma resursi	A59–A79
Darba uzdevuma veikšana.....	A80–A108
Pārraudzība un trūkumu novēršanas process	A109–A112
Vispārēja atbildība par kvalitātes vadību un nodrošināšanu.....	A113–A116
Dokumentācija	A117–A120

220. (pārskatīts) SRS

220. Starptautiskais revīzijas standarts (SRS) "Kvalitātes vadība finanšu pārskatu revīzijā" skatāms kontekstā ar 200. SRS "Neatkarīga revidenta vispārējie mērķi un revīzijas veikšana atbilstoši starptautisko revīzijas standartu prasībām".

levads

SRS joma

1. Šajā Starptautiskajā Revīzijas standartā (SRS) ir noteikti revidenta pienākumi attiecībā uz kvalitātes procedūrām darba uzdevuma līmenī finanšu pārskatu revīzijā, kā arī atbildīgā partnera saistītie pienākumi. Šis SRS lasāms kopā ar attiecināmajām ētikas normām (Sk. A1, A38 punktu.)

Firmas kvalitātes vadības sistēma un darba uzdevuma darba grupas loma

2. Saskaņā ar 1. SKVS firmas mērķis ir izstrādāt, ieviest un izmantot tādu kvalitātes vadības sistēmu attiecībā uz finanšu pārskatu revīzijas vai pārbaudes uzdevumiem, vai citiem apliecinājuma vai saistītiem pakalpojumiem, kura sniegtu firmai pamatotu pārliecību, ka: (sk. A13–A14 punktu)
  - (a) firma un tās personāls pilda savus pienākumus saskaņā ar profesionāliem standartiem un piemērojamajām normatīvajām prasībām un veic darba uzdevumus saskaņā ar šādiem standartiem un prasībām; un
  - (b) firmas vai atbildīgo partneru sniegtie ziņojumi ir atbilstoši apstākļiem.¹
3. Šī SRS pamata nosacījums ir tāds, ka firma ir pakļauta 1. SKVS prasībām vai ne mazāk striktām valsts mēroga prasībām. (Sk. A2–A3 punktu.)
4. Darba uzdevuma darba grupai, ko vada atbildīgais partneris, firmas kvalitātes vadības sistēmas kontekstā un saskaņā ar šī SRS prasībām, ir šādi pienākumi: (sk. A4–A11 punktu)
  - (a) īstenot revīzijas uzdevumā piemērojamās atbildes pasākumus, reaģējot uz kvalitātes riskiem (t.i., firmas politikas vai procedūras), izmantojot informāciju, ko sniegusi firma vai kas iegūta no tās;
  - (b) atbilstoši revīzijas uzdevuma būtībai un apstākļiem noteikt, vai ir jāizstrādā un jāīsteno papildus atbildes pasākumi darba uzdevuma līmenī, pārsniedzot firmas politikās vai procedūrās noteiktos pasākumus; un
  - (c) sniegt firmai informāciju par revīzijas uzdevumu, kas jādara zināma saskaņā ar firmas politikām vai procedūrām, lai atbalstītu firmas kvalitātes vadības sistēmas izstrādi, īstenošanu un darbību.
5. Informāciju, kas attiecas uz kvalitātes vadību darba uzdevuma līmenī, var iegūt arī citu SRS prasību izpildes gaitā. (Sk. A12 punktu.)
6. Sabiedrības interesēs ir nodrošināt pastāvīgu kvalitāti revīzijas uzdevuma izpildē, īstenojot šā standarta mērķi, kā arī citu SRS, katrā darba uzdevumā. Revīzijas kvalitāti nodrošina, plānojot un veicot darba uzdevumu un ziņojot par to saskaņā ar profesionālajiem standartiem un piemērojamām normatīvajām prasībām. Šo standartu mērķu sasniegšanā un normatīvo prasību izpildē ir jāpielieto profesionāls spriedums un profesionālā skepse.

¹ 1. SKVS 4. punkts

7. Saskaņā ar 200. SRS², darba uzdevuma grupai ir jāplāno un jāveic revīzija, pielietojot profesionālu skepsi un profesionālu spriedumu. Profesionāls spriedums tiek pielietots, lai pieņemtu informētus lēmumus par atbilstīgu turpmāko rīcību, lai pārvaldītu un nodrošinātu kvalitāti atbilstoši revīzijas uzdevuma būtībai un apstākļiem. Profesionālā skepse nodrošina uzdevuma darba grupas izdarīto spriedumu kvalitāti un vispārējo darba grupas efektivitāti, nodrošinot kvalitāti darba uzdevuma līmenī. Atbilstošas profesionālās skepses pielietošanu darba grupa var apliecināt ar tās rīcību un komunikāciju. Šāda rīcība un komunikācija var ietvert īpašus pasākumus, lai mazinātu šķēršļus, kas var traucēt atbilstošu profesionālās skepses pielietošanu, piemēram, neapzinātas neobjektivitātes vai ierobežotu resursu gadījumā. (Sk. A33–A36 punktu.)

Mērogojamība

8. Šā SRS prasības ir piemērojamas atbilstoši katra revīzijas uzdevuma būtībai un apstākļiem. Piemēram:
- (a) Ja revīziju veic tikai atbildīgais partneris, kā tas var būt mazāk sarežģīta uzņēmuma revīzijas gadījumā, dažas šīs SRS prasības nav piemērojamas, jo tās ir atkarīgas no citu darba uzdevuma grupas dalībnieku iesaistīšanās. (Sk. A13–A14 punktu.)
  - (b) Ja revīziju neveic tikai atbildīgais partneris vai revīzija tiek veikta uzņēmumā, kura darbības veids un apstākļi ir sarežģītāki, atbildīgais partneris var piešķirt dažu procedūru, uzdevumu vai darbību izstrādi vai izpildi citiem darba grupas dalībniekiem.

Atbildīgā partnera pienākumi

9. Atbildīgais partneris ir galīgi atbildīgais, un tāpēc atbild par šā SRS prasību ievērošanu. Frāze “atbildīgais partneris uzņemas atbildību par ...” tiek lietota attiecībā uz tām prasībām, kuru gadījumā atbildīgajam partnerim ir atļauts piešķirt procedūru, uzdevumu vai darbību izstrādi vai izpildi attiecīgi kvalificētiem vai pienācīgi pieredzējušiem darba grupas dalībniekiem. Attiecībā uz citām prasībām šajā SRS skaidri noteikts, ka prasību vai pienākumus īsteno atbildīgais partneris un atbildīgais partneris var iegūt informāciju no firmas vai citiem darba uzdevuma grupas dalībniekiem. (Sk. A22–A25 punktu.)

Spēkā stāšanās datums

10. Šis SRS ir spēkā finanšu pārskatu revīzijās, kas veiktas par pārskata periodiem, kuri sākas 2022. gada 15. decembrī un vēlāk.

Mērķis

11. Revidenta mērķis ir pārvaldīt kvalitāti darba uzdevuma līmenī, lai iegūtu pamatotu pārliecību, ka ir nodrošināta kvalitāte:
- (a) revidents ir izpildījis revidenta pienākumus un ir veicis revīziju saskaņā ar profesionāliem standartiem un piemērojamām normatīvām prasībām; un

² 200. SRS “Neatkarīga revidenta vispārējie mērķi un revīzijas veikšana atbilstoši starptautisko revīzijas standartu prasībām” 15.–16. punkts un A20–A24 punkts.

- (b) revidenta ziņojums ir atbilstošs apstākļiem.

Definīcijas

12. Šajā SRS lietotajiem terminiem ir piešķirta šāda nozīme:

- (a) atbildīgais partneris³ — partneris vai cita firmas norīkota persona, kas ir atbildīga par revīzijas uzdevumu un tā izpildi, par firmas vārdā sniegto revidenta ziņojumu un kuru attiecīgos gadījumos ir pilnvarojusi atbilstīga profesionāla, tiesiska vai regulējoša iestāde;
- (b) darba uzdevuma kvalitātes pārbaude — darba uzdevuma kvalitātes pārrauga veikts objektīvs novērtējums par nozīmīgiem revīzijas uzdevuma darba grupas izdarītiem spriedumiem un secinājumiem, kas tiek pabeigta darba uzdevuma ziņojuma datumā vai pirms tam;
- (c) darba uzdevuma kvalitātes pārraugis — partneris, cita persona firmā vai ārēja persona, ko firma norīko darba uzdevuma kvalitātes pārbaudes veikšanai;
- (d) revīzijas uzdevuma darba grupa — visi partneri un darbinieki, kas veic revīzijas uzdevumu, un citas personas, kas veic revīzijas procedūras saistībā ar revīzijas uzdevumu, izņemot revidenta ārējo ekspertu⁴ un iekšējos auditorus, kas sniedz tiešu palīdzību darba uzdevumā⁵; (sk. A15–A25 punktu)
- (e) firma — individuāli praktizējošs revidents, līgumsabiedrība vai komercsabiedrība vai cita profesionālu revidentu veidota sabiedrība vai līdzvērtīga publiskā sektora struktūra; (sk. A26 punktu)
- (f) tīkla firma — firma vai sabiedrība, kas iekļauta firmu tīklā; (sk. A27 punktu)
- (g) tīkls — plaša struktūra, kas: (sk. A27 punktu)
- (i) ir vērsta uz sadarbību; un
  - (ii) ir skaidri vērsta uz peļņas vai izmaksu sadalīšanu vai atrodas kopējā īpašumā, kontrolē vai pārvaldībā, izmanto vienotas kvalitātes vadības politikas un procedūras, vienotu darbības stratēģiju, vienotu zīmolu vai nozīmīgu daļu profesionālo resursu;
- (h) partneris — persona, kas ir pilnvarota pārstāvēt firmu veicot profesionālo pakalpojumu uzdevumus;
- (i) personāls — firmas partneri un darbinieki;
- (j) profesionālie standarti — Starptautiskie Revīzijas standarti (SRS) un attiecināmās ētikas prasības.
- (k) attiecināmās ētikas prasības — profesionālās ētikas principi un prasības, kas jāievēro profesionālam grāmatvedim, uzņemoties veikt revīzijas uzdevumu. Attiecināmās ētikas prasības parasti ietver *Starptautiskās Grāmatvežu ētikas standartu padomes* izstrādātajā *Profesionālo grāmatvežu ētikas kodeksā noteiktās ētikas prasības (tostarp Starptautiskie neatkarības*

³ Jēdzieni "atbildīgais partneris", "partneris" un "firma" ir līdzvērtīgi attiecināmi arī publiskajā sektorā.

⁴ Jēdziens "revidenta pieaicināts eksperts" ir skaidrots 620. SRS "Ārēja eksperta pakalpojumu izmantošana" 6.a) punktā.

⁵ 610. SRS (2013. gada pārskatītā versija) "Iekšējo auditoru izmantošana" ir noteikti ierobežojumi attiecībā uz tiešās palīdzības izmantošanu. Šajā kodeksā arī atzīts, ka ar likumos vai normatīvajos aktos var būt noteikts aizliegums ārējam revidentam saņemt tiešu palīdzību no iekšējiem auditoriem. Tāpēc tiešās palīdzības izmantošana atsevišķās situācijās nav atļauta.

standarti) (IESBA Kodekss), kas ir saistītas ar finanšu pārskatu revīzijām, kā arī valsts mēroga prasības, kas ir striktākas;

- (l) atbildes pasākums (saistībā ar kvalitātes vadības sistēmu) — politikas vai procedūras, ko firma izstrādā un īsteno, lai novērstu vienu vai vairākus kvalitātes riskus:
  - (i) politikas ir paziņojumi par to, kas būtu vai nebūtu jādara, lai novērstu kvalitātes riskus. Šādus paziņojumus var dokumentēt, tieši norādīt saziņas procesā vai īstenojot, veicot noteiktas darbības un pieņemot noteiktus lēmumus;
  - (ii) procedūras ir darbības, kas tiek veiktas, īstenojot politikas;
- (m) personāls — speciālisti, kas nav partneri; tostarp firmas nodarbināti eksperti;

Prasības

Vadības atbildība par revīzijas kvalitātes vadību un nodrošināšanu

13. Atbildīgais partneris uzņemas vispārēju atbildību par revīzijas darba kvalitātes vadību un īstenošanu, tostarp par tādas vides radīšanu, kurā tiek akcentēta firmas kultūra un darba uzdevuma grupas dalībnieku sagaidāmā rīcība. To darot, atbildīgajam partnerim ir pietiekami un pienācīgi jāiesaistās revīzijas darba procesā, lai atbildīgajam partnerim būtu pamats noteikt, vai nozīmīgie spriedumi un izdarītie secinājumi atbilst darba uzdevuma būtībai un apstākļiem. (Sk. A28–A37 punktu.)
14. Veidojot 13. punktā aprakstīto vidi, revīzijas uzdevuma partneris ir atbildīgs par skaidru, konsekventu un efektīvu pasākumu īstenošanu, kas atspoguļo firmas apņemšanos nodrošināt kvalitāti, un noteikt un informēt darba uzdevuma grupas dalībniekus par sagaidāmo rīcību, tostarp uzsverot šādus aspektus: (sk. A30–A34 punktu)
  - (a) visi darba uzdevuma darba grupas dalībnieki ir atbildīgi par savu ieguldījumu kvalitātes vadībā un nodrošināšanā darba uzdevuma līmenī;
  - (b) profesionālās ētikas nozīmība, vērtību ievērošana un darba grupas dalībnieku attieksme;
  - (c) atklātas un efektīvas saziņas nozīmīgā loma darba grupā un iespēja darba grupas dalībniekiem paust bažas, nebaidoties no sekām; un
  - (d) katra darba grupas dalībnieka profesionālās skepses nozīmīgā loma revīzijas laikā.
15. Ja atbildīgais partneris norīko citus darba grupas dalībniekus izstrādāt vai veikt kādas procedūras, uzdevumus vai darbības, kas saistītas ar šā SRS prasībām, palīdzot atbildīgajam partnerim izpildīt šā SRS prasības, atbildīgajam partnerim jāņem vērā, ka jāuzņemas vispārējā atbildība par kvalitātes vadību un nodrošināšanu, nosakot darba grupas dalībnieku virzību un veicot uzraudzību, kā arī veiktā darba pārskatīšanu. (Sk. 9., A37 punktu.)

Attiecināmās ētiskās prasības, tostarp attiecībā uz neatkarību

16. Atbildīgajam partnerim ir jāiegūst izpratne par piemērojamajām ētikas prasībām, tostarp neatkarības prasībām atbilstoši revīzijas uzdevuma būtībai un apstākļiem. (Sk. A38–A42, A48 punktu.)
17. Atbildīgajam partnerim ir pienākums nodrošināt, lai citi revīzijas uzdevuma darba grupas dalībnieki būtu informēti par attiecināmajām piemērojamajām ētikas prasībām atbilstoši revīzijas uzdevuma būtībai un apstākļiem, kā arī par firmas politikām vai procedūrām, tostarp tām, kas attiecas uz šādiem aspektiem: (sk. A23–A25, A40–A44 punktu)
  - (a) apdraudējuma būtisko ētikas prasību ievērošanai, tostarp ar neatkarību saistīto prasību ievērošanai, konstatēšana, novērtēšana un novēršana;
  - (b) apstākļi, kādos var rasties attiecināmo ētikas prasību, tostarp ar neatkarību saistīto prasību, pārkāpumi, kā arī darba uzdevuma grupas dalībnieku pienākumi, uzzinot par pārkāpumiem; un
  - (c) darba grupas dalībnieku pienākumi gadījumos, kad viņi uzzina, ka uzņēmumā netiek ievērotas normatīvo aktu prasības.⁶
18. Ja atbildīgā partnera uzmanības lokā nonāk jautājumi, kas norāda, ka pastāv apdraudējums attiecināmo ētikas prasību ievērošanai, atbildīgais partneris novērtē apdraudējumu saskaņā ar firmas politikām vai procedūrām, izmantojot attiecīgu informāciju, ko sniedz firma, darba grupa vai citi avoti, un attiecīgi rīkojas. (Sk. A43–A44 punktu.)
19. Atbildīgais partneris revīzijas laikā, veicot novērošanu un vajadzības gadījumā, iztaujāšanu, rūpīgi seko iespējamiem attiecināmo ētikas prasību pārkāpumiem vai firmas politiku vai procedūru pārkāpumiem, ko veic darba grupas dalībnieki. (Sk. A45 punktu.)
20. Ja atbildīgais partneris ar firmas kvalitātes vadības sistēmas palīdzību vai no citiem avotiem uzzina, ka nav ievērotas attiecināmās ētikas prasības, kas piemērojamas atbilstoši revīzijas uzdevuma būtībai un apstākļiem, atbildīgais partneris konsultējas ar citām personām firmā un lemj par atbilstīgu turpmāko rīcību. (Sk. A46 punktu.)
21. Pirms revidenta ziņojuma datuma atbildīgais partneris uzņemas atbildību par to, lai ir izpildītas attiecināmās ētikas prasības, tostarp attiecībā uz neatkarību. (Sk. A38 un A47 punktu.)

Klientu attiecību un revīzijas darba uzdevumu akceptēšana un turpināšana

22. Atbildīgais partneris pārliecinās, ka tiek ievērotas klientu attiecību un revīzijas uzdevumu akceptēšanas un turpināšanas procedūras un ka šajā sakarā izdarītie secinājumi ir atbilstīgi. (Sk. A49–A52, A58 punktu)
23. Atbildīgais partneris ņem vērā informāciju, kas iegūta akceptēšanas un turpināšanas procesā, plānojot un veicot revīzijas uzdevumu saskaņā ar šī un citu SRS prasībām. (Sk. A53–A56 punktu)
24. Ja revīzijas uzdevuma darba grupai kļūst zināma informācija, kas liktu firmai atteikties no revīzijas uzdevuma veikšanas, ja firma būtu zinājuši par šo informāciju pirms klientu attiecību vai konkrētā

⁶ 250. SRS "Likumu un noteikumu ievērošanas izvērtēšana finanšu pārskatu revīzijas gaitā".

darba uzdevuma akceptēšanas, atbildīgais partneris nekavējoties ziņo par šādu informāciju firmai, lai firma un atbildīgais partneris varētu veikt vajadzīgās darbības. (Sk. A57 punktu.)

Darba uzdevuma resursi

25. Atbildīgais partneris nosaka, vai darba uzdevuma veikšanai ir savlaicīgi piešķirti vai darīti pieejami pietiekami un atbilstoši resursi, ņemot vērā darba uzdevuma veidu un apstākļus, firmas politikas vai procedūras, kā arī visas izmaiņas, kas var rasties darba uzdevuma gaitā. (Sk. A59–A70, A73–A74, A79 punktu.)
26. Atbildīgais partneris nosaka, vai darba grupas dalībniekiem, kā arī visiem revidenta pieaicinātiem ārējiem ekspertiem un iekšējiem auditoriem, kas sniedz tiešu palīdzību un nav uzdevuma darba grupas dalībnieki, kolektīvi piemīt atbilstošas zināšanas un spējas, tostarp pietiekami laika resursi revīzijas uzdevuma veikšanai. (Sk. A62, A71–A74 punktu.)
27. Ja, izpildot 25. un 26. punkta prasības, atbildīgais partneris konstatē, ka piešķirtie vai pieejamie resursi nav pietiekami vai piemēroti revīzijas uzdevuma apstākļiem, atbildīgais partneris veic attiecīgus pasākumus, tostarp sazinās ar atbilstošām personām par nepieciešamību piesaistīt vai darīt pieejamus papildu vai alternatīvus resursus. (Sk. A75–A78 punktu.)
28. Atbildīgais partneris ir atbildīgs par resursu izmantošanu, kas piešķirti vai darīti pieejami darba uzdevuma veikšanai, atbilstoši revīzijas uzdevuma būtībai un apstākļiem. (Sk. A63–A69 punktu.)

Darba uzdevuma izpilde

Virzība, uzraudzība un pārbaude

29. Atbildīgais partneris ir atbildīgs par darba uzdevuma grupas dalībnieku darbības virzību un uzraudzību, kā arī viņu darba pārbaudi. (Sk. A80 punktu.)
30. Atbildīgais partneris nosaka, vai virzības, uzraudzības un pārbaudes veids, laiks un apjoms ir: (sk. A81–A89, A94–A97 punktu)
  - (a) plānots⁷ un īstenots saskaņā ar firmas politikām vai procedūrām, profesionālajiem standartiem un piemērojamām tiesiskajām un normatīvajām prasībām; un
  - (b) atbilstīgs revīzijas uzdevuma būtībai un apstākļiem, kā arī resursiem, ko firma piešķirusi vai darījusi pieejamus darba uzdevuma grupai.
31. Atbildīgais partneris attiecīgos revīzijas uzdevuma posmos pārbauda revīzijas darba dokumentus, tostarp revīzijas dokumentus, kas attiecas uz: (sk. A90–A93 punktu)
  - (a) nozīmīgiem jautājumiem;⁸
  - (b) nozīmīgiem spriedumiem, tostarp, saistītiem ar sarežģītiem vai pretrunīgiem jautājumiem, kas konstatēti revīzijas laikā, un izdarītajiem secinājumiem; un

⁷ 300. SRS "Finanšu pārskatu revīzijas plānošana" 11. punkts.

⁸ 230. SRS Revīzijas dokumenti" 8 c) punkts/

- (c) citiem jautājumiem, kas saskaņā ar atbildīgā partnera profesionālo spriedumu ir saistīti ar atbildīgā partnera pienākumiem.
32. Revidenta ziņojuma datumā vai pirms tam atbildīgais partneris, pārbaudot revīzijas darba dokumentus un apspriežoties ar darba grupu, nosaka, vai ir iegūti atbilstīgi revīzijas pierādījumi, kas pamato izdarītos secinājumus un ir pietiekami revidenta ziņojuma sniegšanai. (Sk. A90–A94 punktu.)
33. Pirms revidenta ziņojuma datuma atbildīgais partneris izskata finanšu pārskatus un revidentu ziņojumu, tostarp attiecīgos gadījumos galveno revīzijas jautājumu aprakstu⁹ un saistītos revīzijas darba dokumentus, lai noteiktu, vai ziņojums attiecīgajos apstākļos ir atbilstīgs¹⁰.
34. Atbildīgais partneris pirms ziņojuma sniegšanas izskata oficiālo komunikāciju vadībai, tostarp, personām, kam uzticēta uzņēmuma pārvalde, vai regulējošām institūcijām. (Sk. A98 punktu.)

Konsultēšanās

35. Atbildīgā partnera pienākumi ir šādi: (sk. A99–A102 punktu)
- (a) uzņemt atbildību par darba uzdevuma grupas veiktajām konsultācijām saistībā ar:
    - (i) sarežģītiem vai pretrunīgiem jautājumiem un jautājumiem, saistībā ar kuriem nepieciešama konsultēšanās saskaņā ar firmas politikām vai procedūrām; un
    - (ii) citiem jautājumiem, saistībā ar kuriem, saskaņā ar atbildīgā partnera profesionālu spriedumu nepieciešama konsultēšanās;
  - (b) noteikt, vai darba uzdevuma laikā darba grupas dalībnieki konsultējušies gan darba grupā, gan ar citām atbilstīga līmeņa personām firmā vai ārpus tās;
  - (c) noteikt, vai šādu konsultāciju būtība un apjoms un izrietošie secinājumi ir saskaņoti ar konsultējošām personām; un
  - (d) noteikt, vai iegūtie secinājumi ir īstenoti.

Darba uzdevuma kvalitātes pārbaude

36. Attiecībā uz revīzijas uzdevumiem, kuros jāveic darba uzdevuma kvalitātes pārbaude, atbildīgais partneris: (sk. A103 punktu)
- (a) nosaka, vai ir norīkots darba uzdevuma kvalitātes pārraugis;
  - (b) sadarbojas ar darba uzdevuma kvalitātes pārraugu un informē citus darba uzdevuma grupas dalībniekus par viņu pienākumu sadarbības;
  - (c) pārrunā nozīmīgus jautājumus un nozīmīgus spriedumus, kas radušies revīzijas laikā, ar darba uzdevuma kvalitātes pārraugu, tostarp jautājumus, kas identificēti darba uzdevuma kvalitātes pārbaudes procesā; un

⁹ 701. SRS "Ziņošana par galvenajiem revīzijas jautājumiem neatkarīga revidenta ziņojumā".

¹⁰ 700. (pārskatīts) SRS "Atzinuma izstrāde un ziņošana par finanšu pārskatiem" vai 705. (pārskatīts) SRS "Modificēta atzinuma sniegšana neatkarīga revidenta ziņojumā".

- (d) ievēro nosacījumu, ka revidenta ziņojum nedrīkst parakstīt, pirms nav pabeigta darba uzdevuma kvalitātes pārbaude. (Sk. A104–A106 punktu.)

Viedokļu atšķirības

37. Ja darba grupā vai starp darba grupas dalībniekiem un darba uzdevuma kvalitātes pārraugu vai personām, kas veic darbības firmas kvalitātes vadības sistēmā, tostarp personām, kas sniedz konsultācijas, rodas viedokļu atšķirības, darba grupa ievēro firmas politikas vai procedūras, lai rīkotos un atrisinātu šādas viedokļu atšķirības. (Sk. A107–A108 punktu.)
38. Atbildīgā partnera pienākumi ir šādi:
- (a) uzņemties atbildību par viedokļu atšķirību risināšanu un novēršanu saskaņā ar firmas politikām vai procedūrām;
  - (b) noteikt, vai izdarītie secinājumi ir dokumentēti un īstenoti; un
  - (c) ievērot nosacījumu, ka revidenta ziņojumu nedrīkst parakstīt, pirms nav atrisinātas jebkādas viedokļu atšķirības.

Pārraudzība un trūkumu novēršanas process

39. Atbildīgā partnera pienākumi ir šādi: (sk. A109–A112 punktu)
- (a) iegūt izpratni par firmas sniegto informāciju firmas pārraudzības un trūkumu novēršanas procesā, tostarp attiecīgos gadījumos par tīkla firmu pārraudzības un trūkumu novēršanas procesā sniegto informāciju;
  - (b) noteikt 39.a) punktā minētās informācijas atbilstību un ietekmi uz revīziju uzdevumu un attiecīgi rīkoties; un
  - (c) būt modram attiecībā uz informāciju, kam var būt būtiska loma firmas pārraudzības un trūkumu novēršanas procesā, un par šo informāciju ziņot atbildīgajām personām.

Vispārēja atbildība par kvalitātes vadību un nodrošināšanu

40. Pirms revidenta ziņojuma datuma noteikšanas atbildīgais partneris nosaka, vai atbildīgais partneris ir uzņēmis atbildību par revīzijas uzdevuma vispārēju kvalitāti. Atbildīgais partneris nosaka, vai: (sk. A113–A116 punktu)
- (a) atbildīgā partnera iesaistīšanās ir bijusi pietiekama un atbilstīga visā revīzijas laikā, nodrošinot atbildīgajam partnerim pamatu konstatēt, ka nozīmīgie spriedumi un izdarītie secinājumi ir atbilstīgi, ņemot vērā darba uzdevuma veidu un apstākļus; un
  - (b) izpildot šī SRS prasības, ir ņemts vērā revīzijas darba uzdevuma veids un apstākļi, kā arī jebkādas izmaiņas tajos, kā arī firmas saistītās politikas vai procedūras.

Dokumentācija

41. Piemērojot 230. SRS¹¹, revidents revīzijas darba dokumentos iekļauj: (sk. A117–A120 punktu)

¹¹ 230. SRS 8.–11. punkts un A6 punkts.

- (a) informāciju par identificētajiem jautājumiem, attiecīgām pārrunām ar personālu un izdarītajiem secinājumiem saistībā ar:
  - (i) pienākumu pildīšanu, kas saistīti ar attiecināmo ētikas prasību, tostarp saistībā ar neatkarību, ievērošanu;
  - (ii) klienta attiecību un revīzijas uzdevuma akceptēšanu un turpināšanu;
- (b) revīzijas gaitā veikto konsultāciju būtību un apjomu, kā arī no tām izrietošos secinājumus un to, kā šādi secinājumi tika īstenoti;
- (c) ja ir jāveic revīzijas uzdevuma kvalitātes pārbaude, — vai darba uzdevuma kvalitātes pārbaude ir pabeigta revidenta ziņojuma datumā vai pirms tam.

***

Piemērošana un citi skaidrojošie materiāli

Šī SRS joma (sk. 1. punktu)

A1. Šis SRS ir piemērojams visām finanšu pārskatu revīzijām, tostarp grupas finanšu pārskatu revīzijām. 600. SRS¹² ir iekļauti īpaši apsvērumi, kas attiecas uz grupas finanšu pārskatu revīziju un revīziju, kurā iesaistīti komponentu revidenti. 600. SRS, vajadzības gadījumā to pielāgojot konkrētajiem apstākļiem, var būt noderīgs arī finanšu pārskatu revīzijā, ja darba grupā ir iekļautas personas no citas firmas. Piemēram, 600. SRS var būt noderīgs gadījumos, kad šāda persona piedalās inventarizācijā, īpašuma, ēku un iekārtu apskatē vai veic revīzijas procedūras kopējā pakalpojumu centrā, kas atrodas attālā vietā.

Firmas kvalitātes vadības sistēma un darba uzdevuma darba grupas loma (sk. 2.–9. punktu)

A2. 1. SKVS nosaka firmas atbildību par kvalitātes vadības sistēmas izstrādi, ieviešanu un darbību.

A3. Firmas vai valsts mēroga prasībās var būt izmantota atšķirīga terminoloģija vai jēdzieni, raksturojot kvalitātes vadības sistēmas sastāvdaļas. Valsts mēroga prasības, kas nosaka firmas pienākumu izveidot, ieviest un uzturēt kvalitātes kontroles sistēmu, nedrīkst būt mazāk striktas kā 1. SKVS noteiktās prasības, un tām jānosaka firmas pienākums īstenot 1. SKVS mērķi.

Darba uzdevuma grupas pienākumi saistībā ar firmas kvalitātes vadības sistēmu (sk. 4. punktu)

A4. Atbalstu kvalitātes vadībai darba uzdevuma līmenī nodrošina firmas kvalitātes vadības sistēma un informācija par revīzijas gaitu un apstākļiem. Saskaņā ar 1. SKVS firmas pienākums ir sniegt informāciju, kas ļauj darba uzdevuma grupai izprast un veikt pienākumus, kas saistīti ar darba uzdevumu izpildi. Piemēram, šāda informācija var attiekties uz politikām vai procedūrām, kas nosaka konsultēšanās kārtību ar nozīmētām personām noteiktās situācijās, kas saistītas ar sarežģītiem tehniskiem vai ētikas jautājumiem, vai firmas nozīmētu ekspertu pakalpojumu izmantošanu revīzijas procedūru veikšanai saistībā ar konkrētiem jautājumiem (piemēram, firma var noteikt, ka revīzijas procedūrās attiecībā uz finanšu institūcijas paredzamo kredīta zaudējumu uzkrājumiem ir jāpiedalās firmas nozīmētiem ekspertiem kredītu jomā).

¹² 600. SRS "Īpaši apsvērumi — grupas finanšu pārskatu revīzija (tostarp komponentu revidentu darbs)".

- A5. Firmas līmeņa atbildes var ietvert politikas vai procedūras, kas izstrādātas tīkla mērogā vai ko izstrādājušas citas firmas, struktūras vai organizācijas, kas iesaistītas tajā pašā tīklā (tīkla prasības vai tīkla pakalpojumi ir sīkāk raksturoti 1. SKVS sadaļā "Tīkla prasības vai tīkla pakalpojumi")¹³. Šī SRS prasības ir balstītas uz priekšnoteikumu, ka firmas pienākums ir veikt nepieciešamos pasākumus, kas ļautu darba uzdevuma grupām ieviest vai izmantot tīkla prasības vai tīkla pakalpojumus attiecībā uz revīzijas veikšanu (piemēram, prasība izmantot tīkla firmas izstrādātu revīzijas metodoloģiju). Saskaņā ar 1. SKVS firmas pienākums ir noteikt, kā tīkla prasības vai tīkla pakalpojumi atbilst un tiek ņemti vērā firmas kvalitātes vadības sistēmā.¹⁴
- A6. Daži firmas līmeņa atbildes pasākumi uz kvalitātes riskiem netiek veikti darba uzdevuma līmenī, tomēr tiem ir būtiska loma šī SRS prasību ievērošanā. Tālāk sniegti piemēri firmas līmeņa atbildes pasākumiem, no kuru īstenošanas var būt atkarīga darba grupas spēja izpildīt šī SRS prasības:
- personāla komplektēšana un profesionālās apmācības procesi;
  - informācijas tehnoloģiju (IT) lietojumprogrammas, kas atbalsta firmas neatkarības pārraudzību;
  - IT lietojumprogrammu izstrāde, kas atbalsta klientu attiecību un revīzijas uzdevuma akceptēšanu un turpināšanu; un
  - revīzijas metodoloģijas un saistīto ieviešanas rīku un norādījumu izstrāde.
- A7. Ņemot vērā katra revīzijas uzdevuma specifiku un apstākļus, kā arī izmaiņas, kas var rasties revīzijas laikā, firma nevar identificēt visus kvalitātes riskus, kādi var rasties darba uzdevuma līmenī, vai noteikt visus atbilstīgos atbildes pasākumus. Tādējādi darba uzdevuma grupa izmanto profesionālu spriedumu, lai noteiktu, vai darba uzdevuma līmenī jāizstrādā un jāīsteno atbildes pasākumi papildus tiem, kas noteikti firmas politikās vai procedūrās, lai īstētu šā SRS mērķus¹⁵.
- A8. Darba uzdevuma grupas lēmumu par to, vai darba uzdevuma līmeņa atbildes pasākumi ir nepieciešami (un, ja ir, tad kādi), ietekmē šā SRS prasības, darba uzdevuma darba grupas izpratne par darba uzdevuma būtību un apstākļiem, kā arī jebkādas izmaiņas, kas radušās revīzijas veikšanas laikā. Piemēram, darba uzdevuma laikā var rasties neparedzēti apstākļi, kas var likt atbildīgajam partnerim pieprasīt attiecīgi pieredzējuša personāla iesaistīšanu papildus sākotnēji piešķirtajam vai pieejamajam personālam.
- A9. Relatīvais līdzsvars starp darba uzdevuma grupas centieniem izpildīt šīs SRS prasības (t.i., starp firmas atbildes pasākumu īstenošanu un konkrētu risinājumu izstrādi un īstenošanu, kas pārsniedz firmas politikā vai procedūrās noteikto) var būt atšķirīgs. Piemēram, firma var izstrādāt revīzijas programmu, kas izmantojama revīzijas veikšanai noteiktos apstākļos (piemēram, nozarei raksturīga revīzijas programma). Šādā gadījumā revīzijas programmai darba uzdevuma līmenī ir tikai jānosaka veicamo procedūru laiks un apjoms un var būt nepieciešams pievienot tikai dažas vai pat nevienu papildu revīzijas procedūru.. Turpretī citos gadījumos darba uzdevuma darba grupas darbības, lai nodrošinātu šī SRS prasību izpildi, var vairāk koncentrēties uz atbildes pasākumu izstrādi un īstenošanu darba uzdevuma līmenī, lai risinātu jautājumus saistībā ar darba uzdevuma būtību un raksturīgajiem apstākļiem

¹³ 1. SKVS 49.b) punkts.

¹⁴ 1. SKVS 49.a) punkts.

¹⁵ 200. SRS ir noteikts revidenta pienākums, plānojot un veicot finanšu pārskatu revīziju, pielietot profesionālu spriedumu.

(piemēram, procedūru plānošana un veikšana, lai novērstu būtisku neatbilstību riskus, kas netiek izvērtēti firmas revīzijas programmas ietvaros).

A10. Parasti darba uzdevuma darba grupa šī SRS prasību izpildē ir atkarīga no firmas politikām vai procedūrām, izņemot gadījumos, kad:

- darba uzdevuma grupas izpratne vai praktiskā pieredze liecina, ka firmas politikas vai procedūras efektīvi nerisina darba uzdevuma būtību un apstākļus; vai
- firmas vai citu pušu sniegtā informācija saistībā ar šādu politiku vai procedūru efektivitāti liecina par pretējo (piemēram, informācija, ko sniedz firmas pārraudzības pasākumi, ārējās pārbaudes vai citi būtiski avoti norāda, ka firmas politikas vai procedūras nedarbojas efektīvi).

A11. Ja atbildīgais partneris (tostarp, saņemot informāciju no citiem darba grupas dalībniekiem) konstatē, ka firmas atbildes pasākumi uz kvalitātes riskiem konkrētā darba uzdevuma gadījumā nav efektīvi vai ka atbildīgais partneris nevar paļauties uz firmas politikām vai procedūrām, atbildīgais partneris nekavējoties ziņo par to firmai saskaņā ar 39.c) punktu, jo šāda informācija attiecas uz firmas pārraudzības un trūkumu novēršanas procesu. Piemēram, ja darba uzdevuma grupas dalībnieks konstatē, ka revīzijas programmatūrai ir drošības trūkumi, savlaicīga šādas informācijas paziņošana atbilstošajam personālam ļauj firmai veikt darbības, lai atjauninātu un atkārtoti izdotu revīzijas programmu. Sk. arī A70. punktu par pietiekamiem un atbilstošiem resursiem.

Informācija, kurai ir būtiska loma kvalitātes vadības nodrošināšanā darba uzdevuma līmenī (sk. 6. punktu)

A12. Informāciju, kas attiecas uz kvalitātes vadību darba uzdevuma līmenī, var iegūt arī citu SRS prasību izpildes gaitā. Piemēram, šā SRS prasību izpildē svarīga loma var būt izpratnei par uzņēmumu un tā vidi, kā to nosaka 315. (2019. gada pārskatītā versija) SRS¹⁶. Šādai informācijai var būt būtiska loma, nosakot:

- resursus, kas nepieciešami atsevišķās revīzijas jomās, piemēram, darba grupas dalībnieku ar atbilstīgu pieredzi izmantošana augsta riska jomās un ekspertu pieaicināšana sarežģītos jautājumos;
- resursu apjomu, ko piešķir konkrētām revīzijas jomām, piemēram, grupas dalībnieku skaits, kuri ir norīkoti apmeklēt krājumu inventarizācijas vairākās vietās;
- darba grupas dalībnieku veiktā darba pārbaudes veidu, laiku un apjomu, pamatojoties uz izvērtētajiem būtisku neatbilstību riskiem; vai
- plānoto revīzijas stundu sadalījumu, tostarp vairāk laika piešķiršana un pieredzējušāku darba grupas dalībnieku iesaistīšana jomās, kurās ir lielāks būtisku neatbilstību risks vai konstatētie riski ir izvērtēti kā augstāki.

Mērogojamība (sk. 2.,8. punktu)

A13. Mazākas firmas politikās vai procedūrās var būt noteikts atbildīgais partneris, kas firmas vārdā izstrādā daudzus no atbildes pasākumiem, kas vērsti uz firmas kvalitātes riskiem, jo tas var būt efektīvāks veids, kā izstrādāt un īstenot atbildes firmas kvalitātes vadības sistēmas ietvaros.

¹⁶ SRS (2019. gada pārskatītā versija) "Būtisku neatbilstību risku identificēšana un izvērtēšana".

Turklāt mazākas firmas politikas vai procedūras var būt mazāk formālas. Piemēram, ļoti mazā firmā, kurā ir salīdzinoši neliels revīzijas uzdevumu skaits, firma var noteikt, ka nav nepieciešams izveidot firmas mēroga sistēmu, lai pārraudzītu neatkarību, un drīzāk neatkarība tiek uzraudzīta individuāla darba uzdevuma līmenī.

- A14. Prasības attiecībā uz pārējo darba uzdevuma grupas dalībnieku darba virzību, pārraudzību un pārbaudi ir attiecināmas tikai tad, ja darba uzdevumā piedalās citi darba uzdevuma darba grupas dalībnieki, ne tikai atbildīgais partneris.

Definīcijas

Darba uzdevuma darba grupa (sk. 12.d) punktu)

- A15. Darba uzdevuma darba grupa var tikt organizēta dažādos veidos. Piemēram, darba uzdevuma darba grupas dalībnieki var atrasties vienuviet vai dažādās ģeogrāfiskās vietās un var tikt organizēti grupās pēc viņu veicamajām darbībām. Neatkarīgi no tā, kā ir organizēta darba uzdevuma darba grupa, jebkura persona, kas revīzijas uzdevumā veic revīzijas procedūras¹⁷, ir darba uzdevuma darba grupas dalībnieks.

- A16. Darba uzdevuma darba grupas definīcija attiecas uz personām, kas revīzijas uzdevumā veic revīzijas procedūras. Revīzijas pierādījumi, kas nepieciešami, lai pamatotu revidenta atzinumu un ziņojumu, galvenokārt tiek iegūti revīzijas gaitā veikto revīzijas procedūru rezultātā.¹⁸ Revīzijas procedūras ietver risku izvērtēšanas procedūras¹⁹ un papildu revīzijas procedūras²⁰. Kā skaidrots 500. SRS, revīzijas procedūras ietver pārbaudi, novērošanu, apstiprināšanu, pārrēķināšanu, atkārtotu izpildi, analītiskās procedūras un iztaujāšanu, un bieži tās veic dažādās kombinācijās²¹. Citos SRS var būt ietvertas arī īpašas procedūras revīzijas pierādījumu iegūšanai, kā piemēram, 520. SRS²².

- A17. Darba uzdevuma darba grupa ietver personālu un var ietvert arī citas personas, kas veic revīzijas procedūras un kas strādā:

- (a) tīkla firmā; vai
- (b) citā firmā, kas nav tīkla firma, vai citā pakalpojumu sniedzēja uzņēmumā²³.

Piemēram, persona, kas strādā citā firmā, var veikt revīzijas procedūras attiecībā uz grupas revīzijas komponenta finanšu informāciju, apmeklēt krājumu inventarizāciju vai pārbaudīt pamatlīdzekļu atrašanos dabā attālā vietā.

- A18. Darba uzdevuma grupā var iekļaut arī personas no pakalpojumu centriem, kas veic revīzijas procedūras. Piemēram, konkrētus uzdevumus, kas tiek veikti atkārtoti vai ir specializēti pēc būtības, var veikt atbilstoši kvalificētu speciālistu grupa, kuri attiecīgi tiek iekļauti darba grupā. Pakalpojumu centrus var izveidot firma, tīkls vai citas firmas, struktūras vai organizācijas,

¹⁷ 500. SRS "Revīzijas pierādījumi" A10. punkts.

¹⁸ 200. SRS A30 punkts.

¹⁹ 315. SRS (2019. gada pārskatītā versija) ir noteiktas prasības attiecībā uz risku izvērtēšanas procedūrām.

²⁰ 330. SRS "Procedūras, ko revidents veic, pamatojoties uz izvērtētajiem riskiem" ir noteiktas prasības attiecībā uz papildu revīzijas procedūrām, tostarp kontroles procedūru pārbaudēm un detalizētajām procedūrām.

²¹ 500. SRS A14–A25 punkts.

²² 520. SRS "Analītiskās procedūras".

²³ 1. SKVS 16.v) punkts.

kas iekļautas tajā pašā tīklā. Piemēram, var izmantot centralizētu funkciju, lai veiktu ārēju apstiprinājumu iegūšanas procedūras.

- A19. Darba uzdevuma grupā var iekļaut personas ar specializētu pieredzi grāmatvedības vai revīzijas jomā, kuras veic revīzijas procedūras, piemēram, personas ar pieredzi ienākuma nodokļu uzskaitē vai sarežģītas informācijas analizē, kas iegūta, izmantojot automatizētus rīkus un metodes, ar mērķi identificēt netipiskas vai negaidītas attiecības. Persona nav uzskatāma par darba uzdevuma grupas dalībnieku, ja šī persona iesaistās tikai konsultācijās. Konsultēšanās ir aplūkota 35. punktā un A99–A102 punktā.
- A20. Ja revīzijas darba uzdevumam ir jāveic darba uzdevuma kvalitātes pārbaude, darba uzdevuma kvalitātes pārbaugs un citas personas, kas veic darba uzdevuma kvalitātes pārbaudi, nav darba uzdevuma darba grupas dalībnieki. Uz šādām personām var attiekties īpašas neatkarības prasības.
- A21. Iekšējais auditors, kas sniedz tiešu palīdzību, un revidenta pieaicināts ārējais eksperts, kura darbs tiek izmantots, nav darba grupas dalībnieki.²⁴ 610. (2013. gada pārskatītā versija) un 620. SRS ir sniegtas prasības un norādījumi, kas jāievēro revidentam, izmantojot iekšējo auditoru tiešu palīdzību vai attiecīgi izmantojot ārēja eksperta darbu. Lai nodrošinātu šo SRS prasību ievērošanu, revidentam ir jāiegūst pietiekami un atbilstīgi pierādījumi attiecībā uz iekšējā auditora, kurš sniedz tiešu palīdzību, darbu un jāveic revīzijas procedūras attiecībā uz revidenta pieaicinātā eksperta darbu.

Atbildīgā partnera pienākumi (sk. 9., 12. d punktu))

- A22. Gadījumos, kad šajā SRS ir skaidri noteikts atbildīgā partnera pienākums izpildīt prasību vai uzņemt atbildību, atbildīgajam partnerim var būt nepieciešams saņemt informāciju no firmas vai citiem darba uzdevuma grupas dalībniekiem, lai izpildītu attiecīgo prasību (piemēram, saņemt informāciju, kas nepieciešama lēmuma pieņemšanai vai sprieduma izdarīšanai). Piemēram, atbildīgajam partnerim ir jānosaka, vai darba grupas dalībniekiem kopumā ir atbilstoša kompetence un spējas, lai veiktu revīzijas uzdevumu. Lai pieņemtu lēmumu par to, vai revīzijas darba uzdevuma darba grupas kompetence un iespējas ir atbilstošas, atbildīgajam partnerim var būt nepieciešams izmantot informāciju, ko apkopojusi darba grupa vai kas iegūta no firmas kvalitātes vadības sistēmas.

Firmas politiku vai procedūru piemērošana darba uzdevuma darba grupas dalībnieku darbā (sk. 9., 12.d), 17. punktu)

- A23. Firmas kvalitātes vadības sistēmas kontekstā darba grupas dalībnieki ir atbildīgi par konkrētajā revīzijas darba uzdevumā piemērojamo firmas politiku vai procedūru īstenošanu. Tā kā darba uzdevuma darba grupas dalībnieki no citas firmas nav ne partneri, ne atbildīgā partnera firmas darbinieki, uz viņiem nevar attiecināt firmas kvalitātes vadības sistēmas prasības vai firmas politikas vai procedūras. Turklāt citas firmas politikas vai procedūras var nebūt līdzīgas atbildīgā partnera firmas politikām vai procedūrām. Piemēram, var atšķirties politikas vai procedūras attiecībā uz vadību, uzraudzību un pārbaudi, jo īpaši, ja otra firma atrodas jurisdikcijā ar citu juridisko sistēmu, valodu vai kultūru, nekā atbildīgā partnera firma. Attiecīgi, ja darba uzdevuma grupā ietilpst personas, kas ir no citas firmas, firmai vai atbildīgajam partnerim var nākties veikt dažādas darbības, lai īstenotu firmas politiku vai procedūras attiecībā uz šo personu darbu.

²⁴ Sk. 610. SRS (2013. gada pārskatītā versija) 12.–13. punktu un 610. SRS (2013. gada pārskatītā versija) 21.–25. punktu.

A24. Jo īpaši firmas politikās vai procedūrās var būt noteikts firmas vai atbildīgā partnera pienākums veikt darbības, kas atšķiras no darbībām, kas attiecināmas uz personālu, lai iegūtu izpratni par to, vai personai no citas firmas:

- piemīt atbilstoša kompetence un spējas veikt revīziju. Piemēram, uz personu neattiecas firmas nodarbinātības un apmācību process, tāpēc firmas politikā vai procedūrās var noteikt, ka šos aspektus var izvērtēt, veicot citas darbības, piemēram, iegūstot informāciju no citas firmas vai licencēšanas vai reģistrācijas struktūrām. 600. SRS 19. punktā un A38 punktā ir sniegti norādījumi par to, kā gūt izpratni par komponentu revidentu kompetenci un spējām;
- izprot ētikas prasības, kas attiecas uz grupas revīzijas uzdevumu. Piemēram, uz personu neattiecas firmas apmācība saistībā ar firmas politikām vai procedūrām, kas skar attiecināmās ētikas prasības. Firmas politikā vai procedūrās var noteikt, ka šāda izpratne tiek iegūta, veicot citas darbības, piemēram, sniedzot attiecīgajai personai informāciju, rokasgrāmatas vai pamācības, kurās ietvertas prasības saistībā ar revīzijas uzdevumā piemērojamajām attiecināmām ētikas prasībām;
- apliecina savu neatkarību. Piemēram, personas, kas nav personāls, iespējams, nevarēs sagatavot neatkarības apliecinājumus tieši firmas neatkarības sistēmās. Firmas politikā vai procedūrās var noteikt, ka šādas personas var sniegt pierādījumus, kas apliecina viņu neatkarību revīzijas darba uzdevumā, citos veidos, piemēram, rakstiskā apliecinājumā.

A25. Ja firmu politikas vai procedūras prasa, lai konkrētos apstākļos tiktu veiktas īpašas darbības (piemēram, konsultēšanās par konkrētu jautājumu), par firmas attiecīgajām politikām vai procedūrām var būt jāinformē personas, kas nav personāls. Šādas personas var brīdināt atbildīgo partneri, ja rodas konkrēti apstākļi, un tas ļauj atbildīgajam partnerim ievērot firmas politikas vai procedūras. Piemēram, grupas revīzijā, ja revidents veic revīzijas procedūras saistībā ar kāda komponenta finanšu informāciju un identificē sarežģītu vai pretrunīgu jautājumu, kas attiecas uz grupas finanšu pārskatiem un saistībā ar kuru saskaņā ar grupas revidenta politikām vai procedūrām nepieciešama konsultēšanās²⁵, revidents var brīdināt grupas revīzijas darba uzdevuma darba grupu par šo aspektu.

Firma (sk. 12.e) punktu)

A26. Attiecināmās ētikas prasībās noteiktā jēdziena “firma” definīcija var atšķirties no šajā SRS noteiktās definīcijas.

“Tīkls” un “tīkla firma” (sk. 12.f)–12.g) punktu)

A27. Attiecināmās ētikas prasībās noteiktās jēdzieni “tīkls” un “tīkla firma” definīcijas var atšķirties no šajā SRS noteiktajām definīcijām. Norādījumi saistībā ar jēdzieni “tīkls” un “tīkla firma” ir sniegtas arī IESBA Kodeksā. Tīkli un citas tīkla firmas var būt strukturētas dažādos veidos, un visos gadījumos uzskatāmas par revidenta firmai ārējām struktūrām. Šajā SRS ietvertie noteikumi attiecībā uz tīkliem attiecas arī uz jebkādam struktūrām vai organizācijām, kas nav daļa no firmas, bet ir iekļautas tīklā.

²⁵ Sk 35. punktu.

Vadības atbildība par revīzijas kvalitātes vadību un nodrošināšanu (sk. 13.–15. punktu)*Vispārēja atbildība par kvalitātes vadību un nodrošināšanu*

A28. 1. SKVS nosaka firmas pienākumu noteikt kvalitātes mērķus attiecībā uz firmas pārvaldību un vadību, kas atbalsta kvalitātes vadības sistēmas izstrādi, ieviešanu un darbību. Atbildīgā partnera atbildību par kvalitātes vadību un īstenošanu atbalsta firmas kultūra, kas uzskatāmi parāda apņemšanos nodrošināt kvalitāti. Ievērojot šā SRS 13. un 14. punkta prasības, atbildīgais partneris var tieši sazināties ar citiem darba uzdevuma grupas dalībniekiem un akcentēt šādu saziņu ar personisku rīcību un darbībām (rādot piemēru). Kultūru, kas uzskatāmi parāda apņemšanos nodrošināt kvalitāti, veido un stiprina arī darba uzdevuma grupas dalībnieki, darba uzdevuma gaitā rīkojoties atbilstoši.

Mērogojamība

A29. Atbildīgā partnera darbību veids un apjoms, uzskatāmi parādot firmas apņemšanos nodrošināt kvalitāti, var būt atkarīgs no dažādiem faktoriem, tostarp firmas un darba uzdevuma lieluma, struktūras, ģeogrāfiskās atrašanās vietas un darbības sarežģītības, kā arī revīzijas uzdevuma veida un apstākļiem. Ja darba uzdevuma darba grupā nav daudz dalībnieku, vēlamo kultūru var akcentēt ar tiešu mijiedarbību un rīcību, savukārt lielākai darba uzdevuma grupai, kas ir izkļiedēta daudzās vietās, var būt nepieciešama formālāka komunikācija.

Pietiekama un atbilstoša iesaistīšanās

A30. Atbildīgais partneris var demonstrēt pietiekamu un atbilstīgu iesaistīšanos revīzijas darbā dažādos veidos, tostarp:

- uzņemoties atbildību par darba grupas dalībnieku darbības virzības un uzraudzības veidu, laiku un apjomu, kā arī pārbaudot viņu darbu, lai izpildītu šī SRS prasības; un
- mainot virzības, uzraudzības un pārbaudes veidu, laiku un apjomu atkarībā no darba uzdevumu veida un apstākļiem.

Komunikācija

A31. Komunikācija ir veids kā darba grupa savlaicīgi dalās ar attiecīgo informāciju, lai izpildītu šī SRS prasības, tādējādi veicinot revīzijas darba uzdevuma kvalitātes nodrošināšanu. Komunikācija var notikt starp darba grupas dalībniekiem vai ar:

- (a) firmu (piemēram, personām, kas veic darbības firmas kvalitātes vadības sistēmā, tostarp personām, kurām uzticēta galīgā vai operatīvā atbildība par firmas kvalitātes vadības sistēmu);
- (b) citām revīzijā iesaistītām personām (piemēram, iekšējiem auditoriem, kas sniedz tiešu palīdzību²⁶, vai revidenta pieaicinātiem ārējiem ekspertiem²⁷); un

²⁶ 610. SRS (2013. gada pārskatītā versija) A41 punkts.

²⁷ 620. SRS 11.c) punkts un A30 punkts.

- (c) personām ārpus firmas (piemēram, vadību, personām, kam uzticēta pārvaldība, vai pārvaldības iestādēm).

A32. Revīzijas darba uzdevuma veids un apstākļi var ietekmēt atbildīgā partnera lēmumus par to, kādi līdzekļi ir piemēroti efektīvai saziņai ar darba grupas dalībniekiem. Piemēram, lai atbalstītu atbilstošu virzību, uzraudzību un pārbaudi, firma var izmantot IT lietojumprogrammas, kas atvieglo saziņu starp darba uzdevuma grupas dalībniekiem, kad tie veic darbu dažādās ģeogrāfiskās vietās.

Profesionāla skepses (Sk. 7. punktu)

A33. Atbildīgā partnera pienākums ir akcentēt katra darba grupas dalībnieka profesionālās skepses nozīmīgo lomu revīzijas uzdevuma veikšanās gaitā. Piemērojami nosacījumi atsevišķos revīzijas uzdevumos var radīt spiedienu uz darba grupu, un kavēt atbilstošas profesionālās skepses ievērošanu revīzijas procedūru izstrādes un īstenošanas un revīzijas pierādījumu izvērtēšanas procesā. Attiecīgi, izstrādājot vispārējo revīzijas stratēģiju saskaņā ar 300. SRS, darba uzdevuma darba grupai var būt nepieciešams apsvērt, vai revīzijas darba uzdevumam ir raksturīgi šādi nosacījumi, un, ja tas tā ir, kādas darbības firmai vai darba grupai jāveic, lai mazinātu šādus šķēršļus.

A34. Šķēršļi profesionālās skepses ievērošanai darba uzdevuma līmenī var būt šādi, bet ne tikai:

- budžeta ierobežojumi, kas var kavēt pietiekami pieredzējušu vai tehniski kvalificētu resursu, tostarp ekspertu, piesaistīšanu tādu uzņēmumu revīzijām, kuru gadījumā tehniskās zināšanas vai specializētas prasmes ir vajadzīgas efektīvai izpratnes gūšanai, risku izvērtēšanai un reaģēšanai uz tiem, un informētai vadības iztaujāšanai;
- strikti laika termiņi, kas var negatīvi ietekmēt to personu rīcību, kuras veic darbu, kā arī to personu rīcību, kuras vada, uzrauga un pārbauda darbu. Piemēram, ārējs spiediens ievērot laika grafiku var radīt ierobežojumus attiecībā uz efektīvu sarežģītas informācijas analīzi;
- sadarbības trūkums vai nepamatots vadības radīts spiediens, kas var negatīvi ietekmēt darba grupas spēju analizēt sarežģītus vai pretrunīgus jautājumus;
- nepietiekama izpratne par uzņēmumu un tā vidi, iekšējās kontroles sistēmu un piemērojamajām finanšu pārskatu pamatnostādņēm, kas var ierobežot darba uzdevuma grupas spēju pieņemt attiecīgus spriedumus un informēti iztaujāt vadību;
- grūtības iegūt piekļuvi dokumentiem, iekārtām, noteiktiem darbiniekiem, klientiem, piegādātājiem vai citām personām, kas var likt darba uzdevuma grupai izdarīt neobjektīvus lēmumus, izvēloties revīzijas pierādījumu avotus, un meklēt revīzijas pierādījumus no vieglāk pieejamiem avotiem;
- pārmērīga paļaušanās uz automatizētiem rīkiem un metodēm, kā rezultātā darba grupa var nekritiski novērtēt revīzijas pierādījumus.

A35. Neapzināti vai apzināti neobjektīvi revidenta spriedumi var ietekmēt darba grupas profesionālos spriedumus, tostarp, piemēram, revīzijas procedūru izstrādē un izpildē vai revīzijas pierādījumu novērtēšanā. Tālāk minēti piemēri neapzināti neobjektīviem revidenta spriedumiem, kas var kavēt profesionālās skepses pielietošanu un tādējādi mazināt darba grupas profesionālo spriedumu atbilstību, izpildot šīs prasības:

- neobjektīvi spriedumi saistībā ar pieejamību jeb tendence vairāk koncentrēties uz notikumiem vai pieredzi, kas nāk prātā pirmā vai ir uzreiz pieejama, nekā tie, kas nav;
- neobjektīvi spriedumi saistībā ar apstiprinājumiem jeb tendence pievērst lielāku uzmanību informācijai, kas apstiprina pastāvošu pārliecību, nekā informācijai, kas ir pretrunā vai rada šaubas par pastāvošajiem uzskatiem;
- domāšana grupas mērogā jeb tendence domāt vai pieņemt lēmumus kā grupai, kas attur no radošuma vai individuālās atbildības uzņemšanās;
- neobjektīvi spriedumi saistībā ar pārmērīgu pašpārliecinātību jeb tendence pārvērtēt savu spēju precīzi novērtēt risku vai citus spriedumus vai lēmumus;
- neobjektīvi spriedumi saistībā ar sākotnēji izdarīto spriedumu jeb tendence izmantot sākotnējo informāciju kā pamatu, ar kuru tiek salīdzināta turpmākā informācija, un tiek izvērtēta neatbilstīgi;
- neobjektīvi spriedumi saistībā ar automatizāciju jeb tendence dot priekšroku automatizēto sistēmu radītajiem rezultātiem pat tad, ja cilvēciska argumentācija vai pretrunīga informācija rada šaubas par šādu rezultātu ticamību vai atbilstību mērķim.

A36. Iespējamās darbības, ko darba grupa varētu veikt, lai mazinātu šķēršļus profesionālās skepses ievērošanai darba uzdevuma līmenī, var būt šādas:

- sekošana izmaiņām revīzijas uzdevuma būtībā vai apstākļos, kas prasa papildu vai atšķirīgus resursus darba uzdevuma vajadzībām, un papildu vai atšķirīgu resursu pieprasīšana no personām firmā, kas atbild par resursu piešķiršanu darba uzdevumam;
- skaidra darba grupas brīdināšana par gadījumiem vai situācijām, kad var būt lielāka neaizsargātība pret neapzināti vai apzināti neobjektīviem revidenta spriedumiem (piemēram, jomās, kurās ir lielākā mērā jāpielieto profesionāls spriedums), un akcentēšana, cik svarīgi revīzijas procedūru plānošanā un veikšanā ir konsultēties ar pieredzējušākiem darba grupas dalībniekiem;
- darba uzdevuma darba grupas sastāva maiņa, piemēram, pieprasot, lai darbā tiktu iesaistītas vairāk pieredzējušas personas ar plašākām prasmēm, zināšanām vai īpašu ekspertīzi;
- pieredzējušāku darba uzdevuma grupas dalībnieku iesaistīšana darbā ar vadības līmeņa amatpersonām, ar kuriem ir grūti vai izaicinoši sadarboties;
- tādu darba uzdevuma grupas dalībnieku iesaistīšana, kuriem piemīt specializētas prasmes un zināšanas, vai ekspertu piesaistīšana, kas palīdzētu darba grupai darbā ar sarežģītām vai subjektīvām revīzijas jomām;
- virzības, uzraudzības vai pārbaudes veida, laika un apjoma maiņa, iesaistot pieredzējušākus darba grupas dalībniekus, veicot plašāku personīgu uzraudzību vai padziļināti pārskatot noteiktus darba dokumentus saistībā ar:
  - sarežģītām vai subjektīvām revīzijas jomām;
  - jomām, kas rada apdraudējumu revīzijas rezultātu kvalitātei;
  - jomām, kurās pastāv krāpšanas risks; un
  - faktiskiem vai iespējamiem normatīvo prasību neievērošanas gadījumiem;

- sagaidāmo rezultātu noteikšana:
  - mazāk pieredzējušiem darba grupas dalībniekiem, nosakot prasību regulāri un savlaicīgi konsultēties ar pieredzējušākiem darba uzdevuma darba grupas dalībniekiem vai atbildīgo partneri; un
  - pieredzējušākiem darba uzdevuma darba grupas dalībniekiem nosakot prasību būt pieejamiem, lai sniegtu atbalstu mazāk pieredzējušiem darba uzdevuma darba grupas dalībniekiem visā revīzijas laikā un pozitīvi un savlaicīgi reaģētu uz viņu sniegto informāciju, lūgumiem pēc padoma vai palīdzības;
- sazināšanās ar personām, kurām uzticēta pārvaldība, gadījumos, kad vadība rada nepamatotu spiedienu vai darba grupa saskaras ar grūtībām iegūt piekļuvi dokumentiem, telpām, noteiktiem darbiniekiem, klientiem, piegādātājiem vai citām personām, no kuriem varētu iegūt revīzijas pierādījumus.

Procedūru, uzdevumu vai darbību piešķiršana citiem darba uzdevuma grupas dalībniekiem (sk. 15. punktu)

A37. Atbildīgais partneris var dažādos veidos demonstrēt pietiekamu un atbilstīgu iesaistīšanos visā revīzijas uzdevuma laikā, gadījumos, kad procedūras, uzdevumi vai darbības ir uzticētas citiem darba grupas dalībniekiem, tostarp:

- informējot norīkotās personas par viņu pienākumiem un pilnvarām, veicamā darba apjomu un mērķiem, kā arī sniedzot citas vajadzīgās instrukcijas un informāciju;
- nodrošinot norīkoto personu virzību un uzraudzību;
- pārbaudot norīkoto personu darbu, lai izvērtētu izdarītos secinājumus, papildus 29.–34. punkta prasībām.

Attiecināmās ētiskās prasības, tostarp attiecībā uz neatkarību (sk. 16.–21. punktu)

Attiecināmās ētikas prasības (sk. 1., 16.–21. punktu)

A38. 200. SRS²⁸ ir noteikts revidenta pienākums ievērot finanšu pārskatu revīzijā attiecināmās ētikas prasības, tostarp, attiecībā uz neatkarību. Attiecināmās ētikas prasības var atšķirties atkarībā no darba uzdevuma veida un apstākļiem. Piemēram, noteiktas prasības saistībā ar neatkarību var būt piemērojamas tikai biržā kotētu vienību revīzijā. 600. SRS ir noteiktas papildu prasības un norādījumi attiecībā uz saziņu ar komponentu auditoriem par attiecināmajām ētikas prasībām.

A39. Atbilstoši revīzijas uzdevuma būtībai un apstākļiem, daži normatīvo aktu vai attiecināmo ētikas prasību aspekti, piemēram, attiecībā uz likumu vai noteikumu pārkāpumiem, var būt attiecināmi darba uzdevumā, piemēram, likumi vai noteikumi, kas attiecas uz noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, korupciju vai kukuļošanu.

A40. Firmas informācijas sistēma un nodrošinātie resursi var palīdzēt darba uzdevuma grupai izprast un ievērot attiecīgās ētiskās prasības, kas piemērojamas revīzijas darba uzdevumā atbilstoši tā būtībai un apstākļiem. Piemēram, firma var:

- informēt darba grupas par neatkarības prasībām;

²⁸ 200. SRS 14. punkts un A16–A19 punkts.

- nodrošināt darba uzdevuma grupu apmācību par attiecināmajām ētikas prasībām;
- izveidot rokasgrāmatas un pamācības (t.i., intelektuālos resursus), kurās ietvertas attiecināmās ētikas prasības un sniegti norādījumi par to piemērošanu firmā un darba uzdevumos atbilstoši to būtībai un apstākļiem;
- norīkot personālu, kas pārvalda un uzrauga atbilstību attiecināmajām ētikas prasībām (piemēram, 1. SKVS pieprasa, lai firma vismaz reizi gadā saņemtu dokumentētu apstiprinājumu par atbilstību neatkarības prasībām attiecībā uz visu personālu, kuram saskaņā ar attiecināmajām ētikas prasībām ir jāievēro neatkarība) vai sniegt konsultācijas par jautājumiem, kas saistīti ar attiecināmajām ētikas prasībām;
- izstrādāt politikas vai procedūras, kas nodrošina, lai darba uzdevuma darba grupas dalībnieki sniegtu atbilstīgu un ticamu informāciju attiecīgām personām firmā vai atbildīgajam partnerim, piemēram, politikas vai procedūras, kas nosaka darba uzdevuma darba grupas pienākumu:
  - sniegt informāciju par klientu darba uzdevumiem un pakalpojumu apjomu, tostarp par ar apliecinājuma pakalpojumiem nesaistītiem pakalpojumiem, lai firma varētu identificēt neatkarības apdraudējumu darba uzdevumu laikā un laikposmā, uz kuru attiecas aplūkojamais jautājums;
  - ziņot par apstākļiem un attiecībām, kas var radīt neatkarības apdraudējumu, lai firma varētu izvērtēt, vai šāds apdraudējums ir pieņemamā līmenī, un ja tā nav, novērst apdraudējumu, to likvidējot vai samazinot līdz pieņemamam līmenim;
  - nekavējoties ziņot par visiem attiecināmo ētikas prasību pārkāpumiem, tostarp par tiem, kas saistīti ar neatkarību.

A41. Atbildīgais partneris var ņemt vērā A40 punktā aprakstīto informāciju, saziņu un resursus, nosakot, vai atbildīgajam partnerim, nodrošinot attiecināmo ētikas prasību ievērošanu, ir jāievēro attiecīgas firmas politikas vai procedūras.

A42. Atklāta un stabila saziņa starp darba grupas dalībniekiem par attiecināmajām ētikas prasībām var palīdzēt arī:

- pievērst darba grupas dalībnieku uzmanību attiecināmajām ētikas prasībām, kas var būt īpaši svarīgas revīzijas kontekstā; un
- informēt atbildīgo partneri par jautājumiem, kuriem ir būtiska loma darba grupas izpratnes gūšanā un attiecināmo ētikas prasību un saistīto politiku vai procedūru izpildē.

Attiecināmo ētikas prasību ievērošanas apdraudējuma identificēšana un novērtēšana (sk. 17.–18. punktu)

A43. Saskaņā ar 1. SKVS firmas atbildes pasākumi, kuru mērķis ir novērst kvalitātes riskus saistībā ar attiecināmām ētikas prasībām, tostarp tām, kas saistītas ar darba uzdevuma darba grupas dalībnieku neatkarību, ietver politiku vai procedūru izstrādi ar mērķi noteikt, novērtēt un novērst apdraudējumu attiecināmo ētikas prasību ievērošanai.

A44. Attiecināmās ētikas prasības var ietvert nosacījumus attiecībā uz apdraudējuma identificēšanu un novērtēšanu un iespējamajiem risinājumiem. Piemēram, IESBA Kodeksā skaidrots, ka ar personiskām interesēm saistīts apdraudējums profesionālās kompetences un pienācīgas rūpības pamatprincipa ievērošanai var rasties, ja piedāvātā maksa par revīzijas veikšanu,

ir tik zema, ka varētu būt grūti veikt darba uzdevumu saskaņā ar profesionāliem standartiem.²⁹

Attiecināmo ētikas prasību pārkāpumi (sk. 19. punktu)

A45. Saskaņā ar 1. SKVS firmai ir jāizstrādā politikas vai procedūras, kuru mērķis ir identificēt, informēt, novērtēt un ziņot par jebkādiem attiecināmo ētikas prasību pārkāpumiem un savlaicīgi atbilstīgi reaģēt uz pārkāpumu cēloņiem un sekām.

Atbilstīga rīcība (sk. 20. punktu)

A46. Atbilstīga rīcība var ietvert, piemēram, šādus pasākumus:

- rīcība saskaņā ar firmas politikām vai procedūrām, kas attiecas uz attiecināmo ētikas prasību pārkāpumiem, tostarp ziņošana vai konsultēšanās ar attiecīgām personām, lai varētu atbilstīgi rīkoties, tostarp attiecīgos gadījumos ierosināt disciplinārlietu;
- sazināšanās ar personām, kam uzticēta pārvalde;
- sazināšanās ar regulējošajām iestādēm vai profesionālajām struktūrām; dažos gadījumos pienākumu sazināties ar regulējošajām iestādēm nosaka likums vai citi normatīvie akti;
- juridisko konsultāciju saņemšana;
- atteikšanās no revīzijas uzdevuma, ja tas nav pretrunā ar spēkā esošajām juridiskajām un normatīvajām prasībām.

Pirms revidenta ziņojuma datuma (sk. 21. punktu)

A47. 700. SRS (pārskatīts) noteikta prasība revidenta ziņojumā iekļaut apliecinājumu par to, ka revidents ir neatkarīgs no uzņēmuma saskaņā ar revīzijā attiecināmām ētikas prasībām un ka revidents ir ievērojis citas ētikas prasības³⁰. Šāds apliecinājums revidenta ziņojumā tiek sniegts, pamatojoties uz šī SRS 16.–21. punktā paredzētajām procedūrām.

Apsvērumi saistībā ar publiskā sektora struktūrām

A48. Publiskā sektora revidentu neatkarību var nodrošināt likumos noteikti pasākumi. Tomēr publiskā sektora revidentiem vai revīzijas firmām, kas publiskā sektora revīzijas veic likumā noteiktā revidenta vārdā, atkarībā no pilnvarojuma noteikumiem konkrētā jurisdikcijā ir jāpielāgo sava pieeja, lai nodrošinātu atbilstību 16. punktam. Ja publiskā sektora revidenta pilnvaras neļauj atteikties no revīzijas darba uzdevuma, revidenta ziņojumā var ietvert publisku ziņojumu par apstākļiem, kas, ja tie pastāvētu privātajā sektorā, liktu revidentam atteikties no darba uzdevuma.

Klientu attiecību un revīzijas darba uzdevumu akceptēšana un turpināšana (sk. 22.–24. punktu)

A49. 1. SKVS nosaka firmas pienākumu noteikt kvalitātes mērķus saistībā ar klientu attiecību un īpašu darba uzdevumu akceptēšanu un turpināšanu.

²⁹ IESBA Kodeksa 330.3 A2 punkts.

³⁰ 700. (pārskatīts) SRS 28.c) punkts.

A50. Tālāk norādītā informācija var palīdzēt atbildīgajam partnerim noteikt, vai secinājumi, kas izdarīti attiecībā uz klientu attiecību un revīzijas uzdevumu akceptēšanu un turpināšanu, ir atbilstīgi:

- galveno īpašnieku, augstākā līmeņa vadības un personu, kam uzticēta pārvalde, godprātība un ētika;
- vai ir pieejami pietiekami un atbilstīgi resursi, lai veiktu darba uzdevumu;
- vadība un personas, kam uzticēta pārvalde, ir apstiprinājušas savus pienākumus attiecībā uz darba uzdevumu;
- vai darba grupai piemīt kompetence un spējas, tostarp pietiekams laiks, darba uzdevuma veikšanai; un
- vai pašreizējā vai iepriekšējo darba uzdevuma laikā ir radušies nozīmīgi jautājumi, kas ietekmē darba uzdevuma turpināšanu.

A51. Saskaņā ar 1. SKVS, lai pieņemtu lēmumus akceptēšanas un turpināšanas kontekstā, firmai ir jāizdara spriedumi par firmas spēju veikt darba uzdevumu saskaņā ar profesionāliem standartiem un piemērojamām normatīvajām prasībām. Atbildīgais partneris var izmantot informāciju, ko firma šajā kontekstā sniedz, lai noteiktu, vai secinājumi, kas izdarīti attiecībā uz klientu attiecību un revīzijas darba uzdevumu akceptēšanu un turpināšanu, ir atbilstīgi. Ja atbildīgajam partnerim rodas bažas par izdarīto secinājumu atbilstību, atbildīgais partneris var apspriest šo secinājumu pamatojumu ar personām, kas iesaistītas akceptēšanas un turpināšanas procesā.

A52. Ja atbildīgais partneris ir tieši iesaistīts firmas vispārējā akceptēšanas un turpināšanas procesā, tad, izdarot ar to saistītos secinājumus, atbildīgais partneris ņem vērā firmas iegūto vai izmantoto informāciju. Šāda tieša iesaistīšanās var arī būt pamats atbildīgā partnera pārliecībai par to, ka ir ievērotas firmas politikas vai procedūras un ka izdarītie secinājumi ir atbilstīgi.

A53. Informācija, kas iegūta akceptēšanas un turpināšanas procesā, var palīdzēt atbildīgajam partnerim ievērot šā SRS prasības un pieņemt informētus lēmumus par atbilstošiem rīcības virzieniem. Šī informācija var būt saistīta ar šādiem aspektiem:

- uzņēmuma lielums, sarežģītība un veids, tostarp, vai tā ir grupas revīzija, uzņēmuma darbības nozare un piemērojamās finanšu pārskatu pamatnostādnes;
- uzņēmuma finanšu ziņošanas termiņi, piemēram, starpposma un gala termiņi;
- attiecībā uz grupas revīziju — kontroles attiecību būtība starp mātes uzņēmumu un tā komponentiem; un
- izmaiņas, kas notikušas uzņēmumā vai nozarē, kurā uzņēmums darbojas, kopš iepriekšējās revīzijas un kas var ietekmēt nepieciešamo resursu veidu, kā arī veidu, kādā tiks virzīts, uzraudzīts un pārbaudīts darba grupas darbs.

A54. Informācija, kas iegūta akceptēšanas un turpināšanas procesā, var būt svarīga arī, lai izpildītu citu SRS prasības, kā arī šī SRS prasības, piemēram, attiecībā uz šādiem aspektiem:

- izpratnes gūšana par darba uzdevuma noteikumiem, kā noteikts 210. SRS³¹;
- kļūdu vai krāpšanas izraisītu būtisku neatbilstību riska identificēšana un izvērtēšana saskaņā ar 315. SRS (2019. gada pārskatītā versija) un 240. SRS;³²
- izpratnes gūšana par grupu, tās komponentiem un vidi, ja tiek veikta grupas finanšu pārskatu revīzija saskaņā ar 600. SRS, un par komponentu revidentu darba vadību, uzraudzību un pārbaudi;
- vai un kā tiks iesaistīts revidenta pieaicināts eksperts saskaņā ar 620. SRS; un
- uzņēmuma pārvaldības struktūra saskaņā ar 260. SRS (2019. gada pārskatītā versija)³³ un 265. SRS³⁴.

A55. Tiesību aktos, noteikumos vai attiecināmajās ētikas prasībās var būt noteikta prasība nākamajam revidentam pirms revīzijas uzdevuma akceptēšanas pieprasīt, lai iepriekšējais revidents sniegtu visu zināmo informāciju par jebkādiem faktiem vai apstākļiem, par kuriem, saskaņā ar iepriekšējā revidenta spriedumu, nākamajam revidentam ir jāzina, pirms pieņemt lēmumu par darba uzdevuma akceptēšanu. Noteiktos gadījumos iepriekšējam revidentam pēc nākamā revidenta pieprasījuma var būt jāsniedz nākamajam revidentam informācija par faktiskajiem vai iespējamajiem normatīvo aktu pārkāpumiem. Piemēram, ja iepriekšējais revidents ir atteicies no darba uzdevuma, jo tika konstatēts faktiskais vai iespējams likumu un noteikumu pārkāpums, IESBA Kodeksā ir noteikts, ka iepriekšējam revidentam pēc nākamā revidenta pieprasījuma ir jāsniedz visi būtiskie fakti un cita informācija par šādu pārkāpumu, kas saskaņā ar iepriekšējā revidenta spriedumu būtu jāzina nākamajam revidentam, pirms pieņemt lēmumu par revīzijas uzdevuma akceptēšanu.

A56. Apstākļos, kad saskaņā ar normatīvajiem aktiem firmai ir pienākums akceptēt vai turpināt revīzijas uzdevumu, atbildīgais partneris var ņemt vērā firmas iegūto informāciju par darba uzdevuma būtību un apstākļiem.

A57. Lemjot par nepieciešamo rīcību, atbildīgais partneris un firma var secināt, ka ir atbilstoši turpināt revīzijas darba uzdevumu, un, ja tā ir, noteikt, kādi papildu pasākumi ir jāīsteno darba uzdevuma līmenī (piemēram, papildu personāla vai darbinieku ar īpašām zināšanām piesaiste). Ja atbildīgajam partnerim rodas turpmākas bažas, vai viņš nav pārliecinājies, ka jautājums ir pienācīgi risināts, var tikt piemērotas viedokļu atšķirību novēršanai paredzētās firmas politikas vai procedūras.

Apsvērumi saistībā ar publiskā sektora uzņēmumiem (sk. 22.–24. punktu)

A58. Publiskajā sektorā revidentus var iecelt saskaņā ar likuma prasībām u, un publiskā sektora revidentam var nebūt jāizstrādā visas politikas vai procedūras, kas nosaka revīzijas uzdevuma akceptēšanas un turpināšanas kārtību. Tomēr prasības un apsvērumi attiecībā uz klientu attiecību un darba uzdevumu akceptēšanu un turpināšanu, kā izklāstīts 22.– 24. punktā un

³¹ 210 SRS "Vienošanās par revīzijas uzdevuma nosacījumiem" 9. punkts.

³² 240. SRS "Revidenta atbildība par krāpšanas konstatēšanu finanšu pārskatu revīzijā".

³³ 260. (pārskatīts) SRS "Sazināšanās ar personām, kam uzticēta pārvalde".

³⁴ 265. SRS "Ziņošana personām, kam uzticēta pārvalde, un vadībai par trūkumiem iekšējās kontroles sistēmā".

A49–A57 punktā, var būt noderīgi publiskā sektora revidentam, veicot risku izvērtējumu un citus pienākumus saistībā ar ziņošanas prasībām.

Darba uzdevuma resursi (sk. 25.–28. punktu)

A59. Saskaņā ar 1. SKVS, firmas piešķirtie vai pieejamie resursi revīzijas darba uzdevuma atbalstam ietver šādus:

- personāla resursi;
- tehnoloģiskie resursi; un
- intelektuālie resursi.

A60. Revīzijas uzdevuma veikšanai nepieciešamos resursus galvenokārt piešķir vai dara pieejamus firma, lai gan var būt gadījumi, kad darba grupa tieši iegūst resursus revīzijas veikšanai. Piemēram, tas var būt gadījums, kad komponenta revidentam saskaņā ar statūtiem, noteikumiem vai citu iemeslu dēļ ir jāsniedz revīzijas atzinums par komponenta finanšu pārskatiem, un komponenta revidents ir komponenta vadības iecelts veikt revīzijas procedūras arī grupas revidenta darba uzdevumā.³⁵ Šādos apstākļos firmas politikā vai procedūrās var būt noteikts atbildīgā partnera pienākums rīkoties citādi, piemēram, pieprasīt informāciju no komponenta revidenta, lai noteiktu, vai ir piešķirti pietiekami un atbilstīgi resursi.

A61. Izpildot 25. un 26. punkta prasības, atbildīgais partneris var izvērtēt arī, vai darba uzdevuma darba grupai piešķirtie vai pieejamie resursi ir pietiekami attiecināmo ētikas prasību, tostarp ētikas principu, piemēram, profesionālās kompetences un pienācīgas rūpības principa, ievērošanai.

Personāla resursi

A62. Personāla resursi ir darba grupas dalībnieki (sk. arī A5 punktu, A15–A21 punktu) un attiecīgos gadījumos revidenta pieaicinātais ārējais eksperts un personas no uzņēmuma iekšējā audita funkcijas, kas sniedz tiešu palīdzību revīzijā.

Tehnoloģiskie resursi

A63. Tehnoloģisko resursu izmantošana revīzijas uzdevumā var palīdzēt revidentam iegūt pietiekamus un atbilstīgus revīzijas pierādījumus. Tehnoloģiskie rīki var ļaut revidentam efektīvāk pārvaldīt revīziju. Tehnoloģiskie rīki var arī ļaut revidentam vieglāk izvērtēt lielu datu apjomu, piemēram, sniedzot dziļāku ieskatu, identificējot netipiskas tendences vai sniedzot spēju efektīvāk kritiski izvērtēt vadības apgalvojumus, tādējādi uzlabojot revidenta spēju ievērot profesionālu skepsi. Tehnoloģiskos rīkus var izmantot arī, lai organizētu sanāksmes un nodrošinātu saziņu starp darba uzdevuma darba grupas dalībniekiem. Šādu tehnoloģisko resursu neatbilstīga izmantošana tomēr var palielināt pārmērīgas paļaušanās risku uz informāciju, kas iegūta lēmumu pieņemšanas nolūkos, vai var radīt apdraudējumu attiecināmo ētikas prasību ievērošanai, piemēram, attiecībā uz konfidencialitātes prasībām.

A64. Firmas politikas vai procedūras var ietvert apsvērumus vai pienākumus, kādi jāievēro darba grupai gadījumos, kad revīzijas procedūru veikšanai tiek izmantoti firmas apstiprināti tehnoloģiskie rīki, un

³⁵ 600. SRS 3. punkts.

var noteikt prasību rezultātu novērtēšanā vai analizē iesaistīt personas, kurām piemīt specializētas prasmes vai zināšanas.

- A65. Ja atbildīgais partneris pieprasa, lai personas no citas firmas, veicot revīzijas procedūras, izmantotu īpašus automatizētus rīkus un metodes, saziņā ar šīm personām var norādīt, ka šādu automatizētu rīku un metožu izmantošanai ir jāatbilst darba uzdevuma darba grupas sniegtiem norādījumiem.
- A66. Firmas politikās vai procedūrās var noteikt īpašu aizliegumu izmantot noteiktas IT lietojumprogrammas vai funkcijas (piemēram, programmatūru, kas vēl nav apstiprināta lietošanai firmā). Alternatīvi firmas politikās vai procedūrās var noteikt darba uzdevuma grupas pienākumu veikt noteiktas darbības pirms tādas IT lietojumprogrammas izmantošanas, kura nav apstiprināta firmā, lai noteiktu, vai tā ir piemērota izmantošanai, piemēram, nosakot:
- darba uzdevuma darba grupas pienākumu nodrošināt atbilstošu kompetenci un spējas IT lietojumprogrammas izmantošanai;
  - prasību veikt IT lietojumprogrammas darbības un drošības pārbaudi;
  - prasību revīzijas failā iekļaut konkrētu dokumentāciju.
- A67. Atbildīgais partneris var pielietot profesionālu spriedumu, apsverot, vai IT lietojumprogrammas izmantošana revīzijas darbā ir atbilstīga darba uzdevuma kontekstā, un, ja tā ir, kā IT lietojumprogramma ir izmantojama. Faktori, kurus var ņemt vērā, nosakot, vai konkrēta IT lietojumprogramma, ko firma nav īpaši apstiprinājusi izmantošanai, ir piemērota revīzijas uzdevumā, ir šādi:
- vai IT lietojumprogrammas izmantošana un drošība atbilst firmas politikām vai procedūrām;
  - vai IT lietojumprogramma darbojas, kā paredzēts;
  - vai personālam ir nepieciešamās zināšanas un spējas, lai izmantotu IT lietojumprogrammu.

Intelektuālie resursi

- A68. Intelektuālie resursi ietver, piemēram, audita metodoloģiju, ieviešanas rīkus, revīzijas rokasgrāmatas, modeļu programmas, paraugus, kontrolsarakstus vai veidlapas.
- A69. Intelektuālo resursu izmantošana revīzijas darbā var veicināt profesionālo standartu, tiesību aktu un noteikumu, kā arī saistīto firmu politiku vai procedūru konsekventu piemērošanu un izpratnes gūšanu. Šajā nolūkā saskaņā ar firmas politikām vai procedūrām darba uzdevuma darba grupai var būt jāizmanto firmas revīzijas metodoloģija un noteikti rīki un norādījumi. Atbilstoši darba uzdevuma būtībai un apstākļiem darba uzdevuma darba grupa var apsvērt arī, vai būtu nepieciešams izmantot citus intelektuālos resursus, piemēram, nozarei pielāgotu metodoloģiju vai saistītus norādījumus un veiktspējas uzlabošanas rīkus.

Darba uzdevuma veikšanai nepieciešamo resursu pietiekamība un atbilstība (sk. 25. punktu)

- A70. Nosakot, vai darba uzdevuma darba grupai ir piešķirti vai pieejami pietiekami un atbilstīgi resursi, atbildīgais partneris parasti seko A6 punktā norādītajām firmas politikām vai procedūrām. Piemēram, pamatojoties uz firmas sniegto informāciju, atbildīgais partneris, izmantojot firmas apstiprinātas tehnoloģijas revīzijas procedūru veikšanai, var

paļauties uz firmas tehnoloģiskās attīstības, ieviešanas un uzturēšanas programmām.

Darba uzdevuma darba grupas zināšanas un spējas (sk. 26. punktu)

A71. Novērtējot, vai darba grupai piemīt atbilstošas zināšanas un spējas, atbildīgais partneris var ņemt vērā šādus aspektus:

- darba grupas izpratne un praktiskā pieredze, kas gūta, piedaloties un mācoties līdzīga rakstura un sarežģītības revīzijas uzdevumos;
- darba grupas izpratne par profesionālajiem standartiem, kā arī spēkā esošajām normatīvo aktu prasībām;
- darba grupas zināšanas specializētās grāmatvedības vai revīzijas jomās;
- darba grupas zināšanas par uzņēmuma izmantotajām IT lietojumprogrammām vai automatizētiem rīkiem un metodēm, ko darba uzdevuma darba grupa izmanto revīzijas uzdevuma plānošanā un veikšanā;
- darba grupas izpratne par uzņēmuma saimnieciskās darbības nozari;
- darba grupas spēja pielietot profesionālo skepsi un izdarīt profesionālu spriedumu;
- darba grupas izpratne par firmas politikām vai procedūrām.

A72. Iekšējie auditori un revidenta pieaicināts ārējais eksperts nav darba grupas dalībnieki. 610. (2013. gada pārskatītā versija) SRS³⁶ un 620. SRS³⁷ ir noteiktas prasības un sniegti norādījumi attiecībā uz iekšējo auditoru un revidenta pieaicinātu ārējo ekspertu kompetences un spēju novērtējumu.

Projektu vadība

A73. Situācijās, kad darba uzdevuma grupas dalībnieku skaits ir liels, piemēram, liela vai sarežģīta uzņēmuma revīzijā, atbildīgais partneris var iesaistīt personu, kurai ir specializētas prasmes vai zināšanas projektu vadībā, ko atbalsta atbilstoši firmas tehnoloģiskie un intelektuālie resursi. Savukārt, veicot revīziju mazāk sarežģītā uzņēmumā, kurā darba grupas dalībnieku skaits ir neliels, projekta vadību var īstenot darba uzdevuma grupas dalībnieks, izmantojot mazāk formālus līdzekļus.

A74. Projekta vadības metodes un rīki var palīdzēt darba uzdevuma grupai pārvaldīt revīzijas darba kvalitāti, piemēram:

- palielinot darba grupas spēju pielietot profesionālo skepsi, samazinot budžeta vai laika ierobežojumus, kas citādi varētu kavēt profesionālās skepses īstenošanu;
- veicinot savlaicīgu revīzijas darbu, lai efektīvi pārvaldītu laika ierobežojumus revīzijas procesa beigās, kad var rasties sarežģītāki vai pretrunīgāki jautājumi;
- pārraudzīt revīzijas norisi salīdzinājumā ar revīzijas plānu³⁸, tostarp galveno starpposma mērķu īstenošanu, kas var palīdzēt darba uzdevuma grupai proaktīvi noteikt nepieciešamību laikus pielāgot revīzijas plānu un piešķirtos resursus; vai

³⁶ 610. SRS (2013. gada pārskatītā versija) 15. punkts.

³⁷ 620. SRS 9. punkts.

³⁸ Sk. 300. SRS 9. punktu.

- veicinātu saziņu starp darba grupas dalībniekiem, piemēram, koordinējot pasākumus ar komponentu revidentiem un revidenta pieaicinātiem ekspertiem.

Nepietiekami vai neatbilstoši resursi (sk. 27. punktu)

- A75. 1. SKVS nosaka firmas pienākumu nodrošināt kvalitāti, ieviešot atbilstošu kultūru firmas mērogā, kas nosaka un stiprina firmas lomā sabiedrības interešu īstenošanā, konsekventi veicot darba uzdevumus, un kvalitātes būtisko lomu firmas stratēģiskajos lēmumos un darbībās, tostarp, nosakot firmas finansiālās un darbības prioritātes. 1. SKVS nosaka arī firmas atbildību par resursu plānošanu un iegūšanu vai piešķiršanu tādā veidā, kas atbilst firmas centieniem nodrošināt kvalitāti. Tomēr noteiktos apstākļos firmas finansiālās un darbības prioritāšu ietekmē darba uzdevuma darba grupai piešķirtie vai pieejamie resursi var būt ierobežoti. Šādos apstākļos ierobežojumi nemazina atbildīgā partnera atbildību par kvalitātes nodrošināšanu darba uzdevuma līmenī, tostarp pienākumu noteikt, vai firmā piešķirtie vai pieejamie resursi ir pietiekami un atbilstīgi revīzijas veikšanai.
- A76. Ja grupas finanšu pārskatu revīzijā pieejamie resursi saistībā ar komponenta revidenta veikto darbu kādā komponentā ir nepietiekami vai neatbilstīgi, atbildīgais partneris var pārrunāt šo jautājumu ar komponenta revidentu, vadību vai firmu, aicinot nodrošināt pietiekamus un atbilstīgus resursus.
- A77. Atbildīgais partneris, nosakot, vai ir nepieciešami papildu resursi darba uzdevuma līmenī, pielieto profesionālu spriedumu, un ņem vērā šī SRS prasības un revīzijas uzdevuma būtību un apstākļus. Kā aprakstīts A11 punktā, noteiktos apstākļos atbildīgais partneris var konstatēt, ka firmas atbildes pasākumi, reaģējot uz kvalitātes riskiem, konkrēta darba uzdevuma kontekstā nav efektīvi, tostarp, konstatēt, ka atsevišķi darba uzdevuma grupai piešķirtie vai pieejamie resursi ir nepietiekami. Šādos apstākļos atbildīgajam partnerim ir jāveic atbilstīgi pasākumi, tostarp jāsniedz šāda informācija attiecīgajām personām saskaņā ar 27. punktu un 39.c) punktu. Piemēram, ja firmas nodrošinātā revīzijas programmatūrā nav iekļautas jaunas vai pārskatītas revīzijas procedūras attiecībā uz nesen izdotu nozares regulējumu, savlaicīga šādas informācijas ziņošana ļauj firmai veikt pasākumus, lai nekavējoties atjauninātu un aktualizētu programmatūru vai nodrošinātu alternatīvu resursu, kas ļautu darba uzdevuma grupai, veicot revīziju, ievērot aktuālos noteikumus.
- A78. Ja piešķirtie vai pieejamie resursi nav pietiekami vai atbilstīgi konkrēta darba uzdevuma apstākļos un papildu vai alternatīvi resursi nav pieejami, atbilstīgi pasākumi var būt šādi:
- mainīt plānoto pieeju attiecībā uz virzības, uzraudzības un pārbaudes veidu, laiku un apjomu (sk. arī A94 punktu);
  - ar vadību vai personām, kam uzticēta pārvaldība, pārrunāt iespēju pagarināt darba uzdevuma termiņu, ja saskaņā ar piemērojamajiem tiesību aktiem vai noteikumiem ir iespējama šāda pagarināšana;
  - ja atbildīgais partneris neiegūst nepieciešamos resursus revīzijas veikšanai, — rīkoties saskaņā ar firmas politikām vai procedūrām, kas nosaka viedokļu atšķirību novēršanu;
  - rīkoties saskaņā ar firmas politikām vai procedūrām attiecībā uz atteikšanos no revīzijas uzdevuma, ja tas nav pretrunā ar spēkā esošo tiesību aktu un noteikumu prasībām.

Apsvērumi saistībā ar publiskā sektora vienībām (sk. 25.–28. punktu)

A79. Publiskajā sektorā revīzijas darba uzdevumā noteikto mērķu īstenošanai konkrētā jurisdikcijā var būt nepieciešamas specializētas zināšanas. Šādas zināšanas var ietvert izpratni par spēkā esošajām finanšu ziņošanas prasībām, tostarp attiecībā uz ziņošanu tiesiskajām vai citām reglamentējošām iestādēm vai ziņošana publisko interešu labā. Publiskā sektora revīzijas darbības joma ir plašāka, un var ietvert, piemēram, noteiktus rezultativitātes revīzijas aspektus.

Darba uzdevuma izpilde

Mērogojamība (Sk. 29. punktu)

A80. Gadījumos, kad revīzijas darba uzdevuma veikšanā piedalās arī citas personas, ne tikai atbildīgais partneris, vai revīzija tiek veikta uzņēmumā, kura darbības veids un apstākļi ir sarežģītāki, atbildīgais partneris dažu procedūru virzību, uzraudzību un pārbaudi var deleģēt citiem darba grupas dalībniekiem. Tomēr atbildīgā partnera vispārējās atbildības ietvaros par revīzijas darba kvalitātes vadību un īstenošanu un pietiekamu un atbilstīgu iesaistīšanos darba uzdevuma veikšanā, atbildīgajam partnerim ir jāizvērtē, vai virzības, uzraudzības un pārbaudes veids, laiks un apjoms atbilst 30. punkta nosacījumiem. Šādos apstākļos personāls vai darba uzdevuma darba grupas dalībnieki, tostarp komponentu revidenti, var sniegt informāciju atbildīgajam partnerim, lai tas varētu veikt 30. punktā noteikto izvērtējumu.

Virzība, uzraudzība un pārbaude (sk. 30. punktu)

A81. Saskaņā ar 1. SKVS firmai ir jānosaka kvalitātes mērķis, kas attiecas uz darba uzdevuma darba grupu virzības, uzraudzības un pārbaudes veidu, laiku un apjomu. 1. SKVS arī nosaka pienākumu plānot un īstenot šādu virzību, uzraudzību un pārbaudi, nodrošinot, lai mazāk pieredzējušu darba uzdevuma darba grupas dalībnieku darba virzību, pārraudzību un pārbaudi nodrošinātu pieredzējušāki darba uzdevuma darba grupas dalībnieki.

A82. Darba uzdevuma darba grupas darbības virzība, uzraudzība un pārbaude ir firmas līmeņa atbildes pasākumi, kurus īsteno darba uzdevuma līmenī un kuru veidu, laiku un apjomu atbildīgais partneris var pielāgot, lai nodrošinātu revīzijas darba kvalitāti. Tādējādi pieeja attiecībā uz darba virzību, pārraudzību un pārbaudi atšķirsies atkarībā no darba uzdevuma būtības un apstākļiem. Šāda pieeja kopumā paredz firmas politiku vai procedūru un darba uzdevumam raksturīgu risinājumu apvienojumu.

A83. Pieeja, kas tiek pielietota darba uzdevuma grupas darbības virzības, uzraudzības un pārbaudes kontekstā, sniedz atbalstu atbildīgajam partnerim, pildot šī SRS prasības un nodrošinot, lai atbildīgais partneris pietiekami un atbilstīgi iesaistītos revīzijas darbā saskaņā ar 40. punktu.

A84. Regulāras pārrunas un saziņa starp darba uzdevuma darba grupas dalībniekiem ļauj mazāk pieredzējušiem darba uzdevuma darba grupas dalībniekiem savlaicīgi uzdot jautājumus pieredzējušākiem darba uzdevuma darba grupas dalībniekiem (tostarp atbildīgajam partnerim) un nodrošina efektīvu virzību, uzraudzību un pārbaudi saskaņā ar 30. punktu.

Virzība

A85. Darba grupas virzība paredz darba grupas dalībnieku informēšanu par viņu pienākumiem, tostarp šādiem:

- veicināt kvalitātes vadību un īstenošanu darba uzdevuma līmenī personīgajā rīcībā, saziņā un darbībās;
- saglabāt modrību un apzināties neapzinātas vai apzinātas revidenta neobjektivitātes iespējamību, pielietojot profesionālu skepsi revīzijas pierādījumu iegūšanas un novērtēšanas procesā; (sk. A35. punktu)
- ievērot attiecināmās ētikas prasības;
- partneru pienākumi gadījumos, kad revīzijas uzdevumā iesaistīti vairāki partneri;
- darba grupas dalībnieku pienākumi veikt revīzijas procedūras un pieredzējušāku darba grupas dalībnieku pienākums nodrošinātu mazāk pieredzējušu darba grupas dalībnieku vadību, uzraudzību un darba pārbaudi;
- izpratne par veicamā darba mērķiem un detalizētiem norādījumiem saistībā ar plānoto revīzijas procedūru veidu, laiku un apjomu saskaņā ar vispārējo revīzijas stratēģiju un revīzijas plānu;
- apdraudējuma kvalitātes nodrošināšanai izvērtēšana, kā arī darba uzdevuma darba grupas sagaidāmie atbildes pasākumi. Piemēram, budžeta vai resursu ierobežojumiem nevajadzētu novest pie situācijas, kad darba grupas dalībnieki maina plānotās revīzijas procedūras vai neveic plānotās revīzijas procedūras.

Uzraudzība

A86. Uzraudzība var ietvert šādus aspektus:

- sekošana revīzijas uzdevuma norisei, tostarp šādu aspektu pārraudzība:
  - revīzijas plāna īstenošana;
  - sekošana darba mērķa īstenošanai; un
  - piešķirto resursu nepārtraukta pietiekamība;
- atbilstīgu pasākumu īstenošana, lai risinātu jautājumus, kas rodas darba uzdevuma gaitā, tostarp, piemēram, plānoto revīzijas procedūras piešķiršana pieredzējušākiem darba grupas dalībniekiem, ja jautājumi ir sarežģītāki, nekā sākotnēji paredzēts;
- tādu jautājumu identificēšana, par kuriem būtu jākonsultējas ar pieredzes bagātākiem darba uzdevuma darba grupas dalībniekiem;
- apmācības nodrošināšana, lai palīdzētu darba uzdevuma darba grupas dalībniekiem attīstīt savas prasmes vai zināšanas;
- tādas vides veidošana, kurā darba grupas dalībnieki var paust bažas, nebīstoties no negatīvām sekām.

Pārbaude

A87. Darba uzdevuma darba grupas darba pārbaude sniedz atbalstu secinājumam, ka ir izpildītas šī SRS prasības.

A88. Darba grupas darba pārbaudes gaitā tiek izvērtēts, piemēram, vai:

- darbs ir veikts atbilstoši firmas politikām vai procedūrām, profesionālajiem standartiem un piemērojamajām normatīvajām prasībām;
- nozīmīgi jautājumi ir virzīti turpmākai apsvēršanai;
- ir notikusi nepieciešamā konsultēšanās, un tās rezultātā izdarītie secinājumi ir dokumentēti un īstenoti;
- ir nepieciešams pārskatīt paveiktā darba raksturu, laiku un apjomu;
- paveiktais darbs atbilst izdarītajiem secinājumiem un ir pienācīgi dokumentēts;
- iegūtie revīzijas pierādījumi ir pietiekami un atbilstīgi, lai, uz tiem pamatojoties, varētu sniegt revidenta atzinumu; un
- ir sasniegti revīzijas procedūru mērķi.

A89. Firmas politikā vai procedūrās var būt noteiktas specifiskas prasības attiecībā uz šādiem jautājumiem:

- revīzijas dokumentācijas pārskatīšanas veids, laiks un apjoms;
- dažādās situācijās var tikt piemēroti dažādi pārbaudes veidi (piemēram, visu darba dokumentu pārbaude vai darba dokumentu pārbaude izlases kārtībā); un
- tas, kuriem darba uzdevuma darba grupas dalībniekiem jāveic dažāda veida pārbaude.

Atbildīgā partnera pārbaude veiktajam darbam (sk. 30.–34. punktu)

A90. Saskaņā ar 230. SRS³⁹ atbildīgais partneris dokumentē pārbaudes apjomu un laiku.

A91. Atbildīgā partnera savlaicīgi veikta dokumentācijas pārbaude atbilstīgos revīzijas uzdevuma posmos ļauj viņa prasībām atbilstoši atrisināt nozīmīgus jautājumus līdz revidenta ziņojuma datumam. Atbildīgajam partnerim nav jāpārbauda visa revīzijas dokumentācija.

A92. Atbildīgais partneris pielieto profesionālu spriedumu, lai noteiktu jomas, kurās darba uzdevuma darba grupa izdarījusi nozīmīgus spriedumus. Firmas politikās vai procedūrās var būt noteikti konkrēti jautājumi, saistībā ar kuriem bieži ir jāizdara nozīmīgi spriedumi. Nozīmīgi spriedumi saistībā ar revīzijas uzdevumu var ietvert jautājumus, kas saistīti ar vispārējo revīzijas stratēģiju un revīzijas plānu uzņemoties darba uzdevumu, darba uzdevuma izpildi un vispārējiem secinājumiem, ko izdarījusi darba uzdevuma grupa, piemēram:

- jautājumi, kas saistīti ar darba uzdevuma plānošanu, piemēram, būtiskuma noteikšanu;
- darba uzdevuma grupas sastāvs, tostarp:
  - personāls, kam ir specializētas zināšanas grāmatvedības vai revīzijas jomā;
  - pakalpojumu centru piedāvāta personāla izmantošana;
- lēmums iesaistīt revidenta pieaicinātu ekspertu, tostarp lēmums iesaistīt ārējo ekspertu;

³⁹ 230 SRS 9.c) punkts.

- darba grupas apsvērumi saistībā ar informāciju, kas iegūta akceptēšanas un turpināšanas procesā, un ierosinātie atbildes pasākumi, reaģējot uz šo informāciju;
- darba uzdevuma grupas īstenotais risku izvērtēšanas process, tostarp situācijas, kad, apsverot raksturīgos riska faktoros un novērtējot piemēto risku, darba uzdevuma grupai jāizdara nozīmīgi spriedumi;
- darba uzdevuma darba grupas apsvērumi par saistīto pušu attiecībām un darījumiem, un informācijas atklāšanu;
- darba uzdevuma darba grupas veikto procedūru rezultāti nozīmīgās darba uzdevuma jomās, piemēram, secinājumi par noteiktām grāmatvedības aplēsēm, grāmatvedības politiku vai uzņēmuma darbības turpināšanas apsvērumiem;
- darba grupas vērtējums par ekspertu veikto darbu un izdarītie secinājumi;
- grupas revīzijā:
  - piedāvātā vispārējā grupas revīzijas stratēģija un revīzijas plāns;
  - lēmumi par komponentu reidentu iesaistīšanu, tostarp par to, kā virzīt, pārraudzīt, un pārbaudīt viņu veikto darbu, tostarp, piemēram, ja ir jomas, kurās ir augstāks izvērtētais būtisku neatbilstību risks attiecībā uz kāda komponenta finanšu informāciju; un
  - komponentu reidentu veiktā darba novērtējums un saistītie secinājumi;
- tādu jautājumu risināšana, kuri ietekmē vispārējo revīzijas stratēģiju un revīzijas plānu;
- darba uzdevumā identificēto izlaboto un neizlaboto neatbilstību būtiskums un raksturs;
- plānotais revīzijas atzinums un jautājumi, par kuriem jāsniedz informācija reidenta ziņojumā, piemēram, galvenie revīzijas jautājumi vai "Būtiskas neskaidrības saistībā ar uzņēmuma darbības turpināšanu" rindkopa.

A93. Atbildīgais partneris pielieto profesionālu spriedumu, nosakot citus pārbaudāmos jautājumus, piemēram, pamatojoties uz šādiem aspektiem:

- revīzijas uzdevuma veids un sarežģītība;
- kurš darba uzdevuma grupas dalībnieks veicis darbu;
- jautājumi, kas attiecas uz pēdējo inspekciju konstatējumiem;
- firmas politiku vai procedūru prasības.

Veids, laiks un apjoms

A94. Virzības, uzraudzības un pārbaudes veids, laiks un apjoms ir jāplāno un jāīsteno saskaņā ar firmas politikām vai procedūrām, kā arī profesionālajiem standartiem un

piemērojamajām juridiskajām un reglamentējošajām prasībām. Piemēram, firmas politikās vai procedūrās var noteikt šādus nosacījumus:

- darbs, ko plānots veikt starpposmā, ir jāvirza, jāpārtrauc un jāpārbauda vienlaikus ar procedūru izpildi, nevis perioda beigās, lai varētu savlaicīgi īstenot visas nepieciešamā koriģējošās darbības;
- atbildīgajam partnerim jāpārbauda darbs attiecībā uz konkrētiem jautājumiem, un firma var precizēt apstākļus vai darba uzdevumus, kuros šādus jautājumus paredzēts pārbaudīt.

Mērogojamība

A95. Virzību, uzraudzību un pārbaudi var pielāgot atkarībā no, piemēram, šādiem apstākļiem:

- darba uzdevuma darba grupas dalībnieku iepriekšējā pieredze saistībā ar konkrēto uzņēmumu un revīzijas jomu. Piemēram, ja darbu, kas saistīts ar uzņēmuma informācijas sistēmu, veic tas pats darba uzdevuma darba grupas dalībnieks, kurš veica šo darbu iepriekšējā periodā, un informācijas sistēmā nav būtisku izmaiņu, darba uzdevuma grupas dalībnieka virzības un pārraudzības apjoms un biežums var būt mazāks, un saistīto darba dokumentu pārbaude var būt mazāk detalizēta;
- revīzijas uzdevuma sarežģītība. Piemēram, ja ir notikuši nozīmīgi notikumi, kas revīzijas uzdevumu padara sarežģītāku, darba uzdevuma darba grupas dalībnieka virzības un pārraudzības apjoms un biežums var būt lielāks un attiecīgo darba dokumentu pārbaude var būt detalizētāka;
- izvērtētais būtisku neatbilstību risks. Piemēram, ja izvērtētais būtisku neatbilstību risks ir augstāks, var būt nepieciešams atbilstoši palielināt darba uzdevuma grupas dalībnieku virzības un pārraudzības apjomu un biežumu, kā arī detalizētāk pārbaudīt viņu darbu.
- individuālu darba grupas dalībnieku, kas veic revīzijas darbu, zināšanas un spējas. Piemēram, mazāk pieredzējušiem darba uzdevuma grupas dalībniekiem var būt nepieciešami detalizētāki norādījumi un biežāka vai personiskāka mijiedarbība darba uzdevuma gaitā;
- veids, kādā tiek veikta darba pārbaude. Piemēram, dažos gadījumos attālināta pārbaude var nebūt efektīva, lai nodrošinātu vajadzīgo virzību, un tā var būt jāpapildina ar personisku mijiedarbību;
- darba uzdevuma grupas struktūra un darba uzdevuma darba grupas dalībnieku atrašanās vieta. Piemēram, pakalpojumu centros esošo personu virzība, pārraudzība un viņu veiktā darba pārbaude:
  - ir jāveic formalizētākā un strukturētākā veidā nekā tad, ja visi darba grupas dalībnieki atrodas vienā un tajā pašā atrašanās vietā; vai
  - ir jāveic, izmantojot IT rīkus, lai atvieglotu saziņu starp darba uzdevuma darba grupas dalībniekiem.

A96. Identificējot izmaiņas darba uzdevuma apstākļos, var būt nepieciešams atkārtoti izvērtēt plānoto pieeju attiecībā uz virzības, uzraudzības vai pārbaudes veidu, laiku vai apjomu. Piemēram, ja finanšu pārskatu līmenī izvērtētais būtisku neatbilstību risks palielinās sarežģīta darījuma dēļ, atbildīgajam partnerim var būt nepieciešams mainīt plānoto ar darījumu saistītā darba pārbaudes līmeni.

A97. Saskaņā ar 30.b) punktu atbildīgajam partnerim ir jānosaka, ka pieeja virzībai, uzraudzībai un pārbaudei atbilst revīzijas uzdevuma būtībai un apstākļiem. Piemēram, ja pieredzējušāks darba uzdevuma grupas dalībnieks nevar piedalīties darba uzdevuma grupas uzraudzībā un pārbaudē, tad atbildīgajam partnerim var būt nepieciešams palielināt mazāk pieredzējušo darba uzdevuma grupas dalībnieku uzraudzības un pārbaudes apjomu.

Komunikācijas ar vadību, personām, kam uzticēta pārvalde, vai regulējošajām institūcijām pārbaude (sk. 34. punktu)

A98. Atbildīgais partneris pielieto profesionālu spriedumu, nosakot, kādu rakstisko saziņu jāpārbauda, ņemot vērā revīzijas darba uzdevuma būtību un apstākļus. Piemēram, atbildīgajam partnerim var nebūt jāpārbauda saziņa starp darba grupu un vadību, kas tiek veikta parastajā revīzijas gaitā.

Konsultēšanās (sk. 35. punktu)

A99. 1. SKVS nosaka firmas pienākumu noteikt kvalitātes mērķi, kas attiecas uz konsultācijām par sarežģītiem vai pretrunīgiem jautājumiem un to, kā tiek īstenoti secinājumi, par kuriem panākta vienošanās. Konsultācijas var būt piemērotas vai nepieciešamas, piemēram, saistībā ar šādiem aspektiem:

- sarežģīti vai nepazīstami jautājumi (piemēram, grāmatvedības aplēses ar augstu novērtējuma nenoteiktības pakāpi);
- nozīmīgi riski;
- nozīmīgi darījumi, kas ir ārpus uzņēmuma parastās uzņēmējdarbības jomas vai kas citādi šķiet netipiski;
- vadības noteikti ierobežojumi; un
- normatīvo aktu prasību un regulējumu pārkāpumi.

A100. Efektīva konsultēšana nozīmīgos tehniska, ētiska un cita rakstura jautājumos, kas veikta ar personām firmā vai, ja nepieciešams, ārpus firmas, var tikt panākta, ja konsultantiem:

- tiek sniegta visa būtiskā informācija, kas ļautu viņiem sniegt pilnvērtīgu padomu; un
- ir atbilstošas zināšanas, darba stāžs un pieredze.

A101. Darba uzdevuma grupa var firmas politiku vai procedūru kontekstā konsultēties ar personām ārpus firmas, piemēram, gadījumos, kad firmā trūkst atbilstīgu iekšējo resursu. Darba uzdevuma grupa var izmantot konsultāciju pakalpojumus, ko sniedz firmas, profesionālas un regulējošas iestādes vai komercorganizācijas, kas piedāvā atbilstošus kvalitātes kontroles pakalpojumus.

A102. Nepieciešamība konsultēties ar personām ārpus darba grupas par sarežģītu vai pretrunīgu jautājumu var būt rādītājs tam, ka šis jautājums ir uzskatāms par galveno revīzijas jautājumu⁴⁰.

⁴⁰ 701. SRS 9. punkts un A14 punkts.

Darba uzdevuma kvalitātes pārbaude (sk. 36. punktu)

A103 1. SKVS A103 punktā ir noteikts firmas pienākums izstrādāt politikas vai procedūras attiecībā uz darba uzdevuma kvalitātes pārbaudes veikšanu saskaņā ar 2. SKVS⁴¹, un nosaka prasību veikt darba uzdevuma kvalitātes pārbaudi attiecībā uz konkrētu veidu darba uzdevumiem⁴². 2. SKVS nosaka prasības attiecībā uz darba uzdevuma kvalitātes pārrauga norīkošanu un atbilstību, kā arī darba uzdevuma kvalitātes pārrauga pienākumus saistībā ar darba uzdevuma kvalitātes pārbaudes veikšanu un dokumentāciju.

Darba kvalitātes pārbaudes pabeigšana pirms revidenta ziņojuma datuma (sk. 36.(d) punktu)

A104. 700. (pārskatīts) SRS ir noteikta prasība datēt revidenta ziņojumu ne agrāk kā tajā dienā, kad revidents ir ieguvis pietiekamus un atbilstīgus revīzijas pierādījumus, kas pamato revidenta atzinumu par finanšu pārskatiem.⁴³ Attiecīgos gadījumos 2. SKVS un šajā SRS ir noteikts, ka atbildīgajam partnerim nav atļauts datēt darba uzdevuma ziņojumu līdz brīdim, kad no darba uzdevuma kvalitātes pārrauga ir saņemts paziņojums par to, ka darba uzdevuma kvalitātes pārbaude ir pabeigta. Piemēram, ja darba uzdevuma kvalitātes pārraugs ir informējis atbildīgo partneri par bažām, kas radušās saistībā ar nozīmīgiem darba grupas spriedumiem vai par to, ka izdarītie secinājumi nav atbilstīgi, darba uzdevuma kvalitātes pārbaude nav uzskatāma par pabeigtu.⁴⁴

A105. Darba uzdevuma kvalitātes pārbaude, kas tiek veikta savlaicīgi, attiecīgos revīzijas posmos, var palīdzēt darba uzdevuma grupai ātri atrisināt jautājumus atbilstoši darba uzdevuma kvalitātes pārrauga prasībām vai līdz revidenta ziņojuma datumam.

A106. Regulāra saziņa starp darba uzdevuma grupu un darba uzdevuma kvalitātes pārraugu darba uzdevuma laikā var veicināt revīzijas uzdevuma kvalitātes pārbaudes efektivitāti un savlaicīgumu. Papildus būtisku jautājumu apspriešanai ar darba uzdevuma kvalitātes pārraugu atbildīgais partneris var uzticēt atbildību par darba uzdevuma kvalitātes pārrauga pieprasījumu izpildes koordinēšanu citam darba uzdevuma grupas dalībniekam.

Viedokļu atšķirības (sk. 37.–38. punktu)

A107. 1. SKVS nosaka firmas pienākumu noteikt kvalitātes mērķi attiecībā uz viedokļu atšķirībām, kas var rasties darba uzdevuma darba grupā vai starp darba uzdevuma darba grupu un darba uzdevuma kvalitātes pārraugu vai personām, kas veic darbības firmas kvalitātes vadības sistēmā. 1. SKVS arī nosaka prasību informēt firmu par viedokļu atšķirībām un tās novērst.

A108. Dažos apstākļos atbildīgais partneris var nebūt apmierināts ar to, kā ir atrisināta viedokļu atšķirība. Šādos apstākļos atbilstošas darbības, kas jāveic atbildīgajam partnerim, var būt, piemēram:

- juridisku konsultāciju saņemšana;
- atteikšanās no revīzijas uzdevuma, ja tas nav pretrunā ar spēkā esošajām juridiskajām un normatīvajām prasībām.

⁴¹ 2. SKVS "Darba uzdevuma kvalitātes pārbaude".

⁴² 1. SKVS 34.f) punkts.

⁴³ 700. (pārskatīts) SRS 49. punkts.

⁴⁴ 2. SKVS 26. punkts.

Pārraudzība un trūkumu novēršana (sk. 39. punktu)

A109. 1. SKVS nosaka prasības attiecībā uz firmas pārraudzības un trūkumu novēršanas procesu.

1. SKVS nosaka firmas pienākumu informēt darba uzdevuma darba grupas par firmas pārraudzības un trūkumu novēršanas procesu, lai ļautu tām veikt ātras un piemērotas darbības saskaņā ar saviem pienākumiem.⁴⁵ Turklāt firma var izmantot darba uzdevuma grupas dalībnieku sniegto informāciju pārraudzības un trūkumu novēršanas procesā, kā arī profesionāla sprieduma un profesionālās skepses pielietošanā revīzijas gaitā, palīdzot darba uzdevuma darba grupas dalībniekiem uzmanīgi sekot informācijai, kas var būt būtiska šī procesa kontekstā.

A110. Firmas sniegtā informācija var būt būtiska revīzijas uzdevumā, ja, piemēram, tā ir saistīta ar konstatētiem trūkumiem citā revīzijas uzdevumā, ko veicis atbildīgais partneris vai citi darba grupas dalībnieki, vai konstatētiem trūkumiem vietējās firmas biroja inspekcijas rezultātā, kas veikta attiecīgā uzņēmuma iepriekšējo gadu revīzijas uzdevumam.

A111. Izvērtējot informāciju, ko firma sniedz pārraudzības un trūkumu novēršanas procesā, un to, kā tā var ietekmēt revīzijas uzdevumu, atbildīgais partneris var apsvērt firmas izstrādātos un īstenotos koriģējošos pasākumus konstatēto trūkumu novēršanai un, ciktāl tas ir saistoši, ņemot vērā darba uzdevuma būtību un apstākļus, attiecīgi informēt par to darba uzdevuma darba grupu. Atbildīgais partneris var arī noteikt, vai darba uzdevuma līmenī ir jāveic papildu koriģējoši pasākumi. Piemēram, atbildīgais partneris var konstatēt, ka:

- ir jāpieaicina eksperts; vai
- revīzijas jomā, kurā konstatēti trūkumi, jāveic uzlabojumi attiecībā uz virzības, uzraudzības un pārbaudes veidu, laiku un apjomu.

Ja konstatētais trūkums neietekmē revīzijas kvalitāti (piemēram, ja tas attiecas uz tehnoloģisko resursu, ko darba grupa nav izmantojusi), tad papildu pasākumi var nebūt nepieciešami.

A112. Trūkumi firmas kvalitātes vadības sistēmā ne vienmēr norāda uz to, ka atsevišķs revīzijas uzdevums nav veikts saskaņā ar profesionāliem standartiem un likumu un noteikumu prasībām vai ka revidenta ziņojums nav atbilstīgs apstākļiem.

Vispārēja atbildība par kvalitātes vadību un nodrošināšanu (sk. 40. punktu)

A113. 1. SKVS nosaka firmas pienākumu noteikt kvalitātes mērķi attiecībā uz darba grupas izpratni par saviem pienākumiem darba uzdevumā un šādu pienākumu izpildi. 1. SKVS nosaka arī, ka kvalitātes nodrošināšanas mērķim ir jānosaka atbildīgo partneru vispārējā atbildība par kvalitātes vadību un nodrošināšanu darba uzdevumā, kā arī pietiekamu un atbilstīgu iesaistīšanos darba uzdevumā visā tā gaitā.

A114. Risinot 40. punktā aplūkotos jautājumus, ir jāizvērtē, vai atbildīgais partneris ir izpildījis šī SRS prasības, ņemot vērā revīzijas uzdevuma būtību un apstākļus, un kā revīzijas dokumentācija apliecina atbildīgā partnera iesaistīšanos revīzijas uzdevuma norisē, kā aprakstīts A118 punktā.

A115. Norādes, kas var liecināt, ka atbildīgais partneris nav pietiekami un atbilstīgi iesaistījies darba uzdevuma veikšanā, var būt šādas:

⁴⁵ 1. SKVS 47. punkts.

- nesavlaicīga revīzijas uzdevuma plāna, tostarp būtisku neatbilstību risku izvērtējuma un saistīto atbildes pasākumu, pārbaude ;
- pierādījumi, kas liecina, ka personas, kurām uzticēti uzdevumi, darbības vai procedūras, netika atbilstīgi informētas par savu pienākumu un pilnvaru būtību, veicamā darba apjomu un mērķiem, kā arī netika sniegtas citas vajadzīgās instrukcijas un attiecīgā informācija;
- pierādījumu neesamība, kas apliecinātu, ka atbildīgais partneris ir nodrošinājis citu darba uzdevuma grupas dalībnieku darba virzību, pārraudzību un pārbaudi.

A116. Ja atbildīgā partnera iesaistīšanās neļauj konstatēt, ka būtiskie spriedumi un izdarītie secinājumi ir atbilstīgi, atbildīgais partneris nevar izpildīt 40. punktā prasīto apņemšanos. Atbilstīgi pasākumi, ko partneris var veikt, papildus firmas politikās vai procedūrās noteiktajiem pasākumiem, kas jāveic šādos apstākļos, var būt šādi:

- revīzijas plāna atjaunināšana un mainīšana;
- atkārtota plānotās pieejas pārskatīšana attiecībā uz pārbaudes būtību un apjomu un plānotās pieejas mainīšana, lai palielinātu atbildīgā partnera iesaistīšanos; vai
- konsultēšanās ar personālu, kam uzticēta operatīvā atbildība par firmas kvalitātes vadības sistēmas attiecīgo aspektu.

Dokumentācija (sk. 41. punktu)

A117. Saskaņā ar 230. SRS⁴⁶ revīzijas darba dokumentācijai jāsniedz pierādījumi tam, ka revīzija veikta atbilstoši SRS prasībām. Tomēr revidentam nav nepieciešams, ne praktiski iespējams dokumentēt katru revīzijas gaitā izskatīto jautājumu vai izdarīto profesionālo spriedumu. Turklāt revidentam nav atsevišķi (piemēram, kontrolsarakstā) jādokumentē atbilstība jautājumiem, kuru atbilstību pierāda revīzijas dokumentācijā iekļautie dokumenti.

A118. Dokumentāciju, kas apliecina šā SRS prasību izpildi, tostarp apliecinājumu par atbildīgā partnera iesaistīšanos un apņemšanos saskaņā ar 40. punktu, var veikt dažādos veidos atkarībā no revīzijas uzdevuma būtības un apstākļiem. Tālāk sniegti piemēri:

- darba grupas virzību var dokumentēt, parakstot revīzijas plānu un projektu vadības pasākumus;
- darba uzdevuma darba grupas sanāksmju protokoli var sniegt pierādījumus par atbildīgā partnera saziņas skaidrību, konsekveni un efektivitāti, kā arī par citām darbībām saistībā ar kultūru un sagaidāmo rīcību, kas apliecina firmas apņemšanos nodrošināt kvalitāti;
- pārrunu starp atbildīgo partneri un citiem darba uzdevuma grupas dalībniekiem, un attiecīgos gadījumos darba uzdevuma kvalitātes pārraugu protokoli, kā arī saistītie paraksti un laika pieraksti, ko atbildīgais partneris pavadījis revīzijas uzdevumā, var sniegt pierādījumus par atbildīgā partnera iesaistīšanos revīzijas uzdevumā un citu darba grupas dalībnieku darba pārraudzībā; vai

---

⁴⁶ 230. SRS A7 punkts.

- atbildīgā partnera un citu darba uzdevuma grupas dalībnieku paraksti nodrošina pierādījumus tam, ka darba dokumenti tika pārbaudīti.

A119. Apstākļos, kad pastāv riski revīzijas darba kvalitātes sasniegšanai, var būt svarīgi pielietot profesionālo skepsi, kā arī dokumentēt saistītos revidenta apsvērumus. Piemēram, ja atbildīgais partneris iegūst informāciju, kas, iespējams, var likt firmai atteikties no darba uzdevuma (sk. 24. punktu), dokumentācija var iekļaut paskaidrojumus par to, kā darba grupa rīkojušies šādos apstākļos.

A120. Pietiekami pilnīgi un detalizēti dokumentētas konsultācijas ar citiem speciālistiem sarežģītos un neviennozīmīgos jautājumos, nodrošina izpratni par:

- jautājumu, saistībā ar kuru notikusi konsultēšanās, būtību un apjomu; un
- konsultēšanas rezultātiem, tostarp pieņemtajiem lēmumiem, pamatā izmantoto informāciju un to, kādā veidā lēmumi īstenoti.

IAASB darbības atbalsta struktūras un procesus nodrošina Starptautiskā Grāmatvežu federācija (*International Federation of Accountants® — IFAC®*).

IAASB un IFAC nav atbildīgas par zaudējumiem, kas radušies jebkurai pusei rīkojoties vai atturoties no rīcības saistībā ar šajā publikācijā iekļautajiem materiāliem, neatkarīgi no tā, vai šādi zudumi ir radušies nevērīgas rīcības rezultātā vai citādāk.

Starptautiskos Revīzijas standartus, Starptautiskos Apliecinājuma uzdevumu standartus, Starptautiskos Pārbaudes uzdevumu standartus, Starptautiskos Saistīto pakalpojumu standartus, Starptautiskos Kvalitātes kontroles standartus, Starptautiskos Revīzijas prakses paziņojumus, publiskotos projektus, konsultatīvos dokumentus un citas IAASB publikācijas publicē un to autortiesības pieder IFAC.

Autortiesības ©2020, pieder IFAC. Visas tiesības paturētas. Šo publikāciju var lejupielādēt personiskai un nekomerciālai lietošanai (t. i., profesionālām uzziņām vai pētniecībai) tīmekļa vietnē www.iaasb.org. Šī dokumenta tulkošanai, atveidošanai, uzglabāšanai vai pārsūtīšanai vai līdzīgai lietošanai ir nepieciešama rakstiska atļauja.

“International Auditing and Assurance Standards Board”, “International Standards on Auditing”, “International Standards on Assurance Engagements”, “International Standards on Review Engagements”, “International Standards on Related Services”, “International Standards on Quality Control”, “International Auditing Practice Notes”, “IAASB”, “ISA”, “ISAE”, “ISRE”, “ISRS”, “ISQC”, “IAPN” un “IAASB” logotips ir IFAC tirdzniecības zīmes vai reģistrētas IFAC preču zīmes un pakalpojumu zīmes ASV un citās valstīs.

Lai iegūtu informāciju par autortiesībām, tirdzniecības zīmēm un atļaujām, apmeklējiet sadaļu permissions vai sazinieties ar permissions@ifac.org.

Šī 220. (pārskatīts) Starptautiskā Revīzijas standarta “Kvalitātes vadība finanšu pārskatu revīzijā”, kuru izstrādājusi Starptautiskā Revīzijas un apliecinājuma standartu padome (IAASB) un 2020. gada decembrī angļu valodā publicējusi Starptautiskā grāmatvežu federācija (IFAC), tulkojumu latviešu valodā 2022. gada jūnijā ir veikusi Latvijas zvērinātu revidentu asociācija, un tas tiek reproducēts ar IFAC atļauju. IFAC ir izvērtējusi 220. (pārskatīts) Starptautiskā Revīzijas standarta “Kvalitātes vadība finanšu pārskatu revīzijā” tulkošanas procesu, un tulkošana ir veikta saskaņā ar „Politikas paziņojumu – Starptautiskās grāmatvežu federācijas izdoto standartu tulkošanas un reproducēšanas politiku”. Apstiprinātais Starptautiskā Revīzijas un apliecinājuma standartu padomes (IAASB) 220. (pārskatīts) Starptautiskais Revīzijas standarts “Kvalitātes vadība finanšu pārskatu revīzijā” ir IFAC publicētais standartu teksts angļu valodā. IFAC nenes atbildību par šī tulkojuma precizitāti un pilnīgumu, kā arī pat to radītām iespējamām sekām.

Angļu valodas 220. (pārskatīts) Starptautiskā Revīzijas standarta “Kvalitātes vadība finanšu pārskatu revīzijā” teksta autortiesības ©2020. gada, pieder IFAC. Visas tiesības paturētas.

Latviešu valodas 220. (pārskatīts) Starptautiskā Revīzijas standarta “Kvalitātes vadība finanšu pārskatu revīzijā” teksta autortiesības ©2022. gada, pieder IFAC. Visas tiesības paturētas.

Nosaukums oriģinālvalodā: International Standard on Auditing 220 (Revised), Quality Management for an Audit of Financial Statements.

Lai iegūtu informāciju par dokumenta tulkošanu, atveidošanu, uzglabāšanu vai pārsūtīšanu vai līdzīgu lietošanu apmeklējiet sazinieties ar permissions@ifac.org.

**International Auditing
and Assurance
Standards Board**

529 Fifth Avenue, New York, NY 10017
T + 1 (212) 286-9344 F +1 (212) 286-9570
www.iasb.org